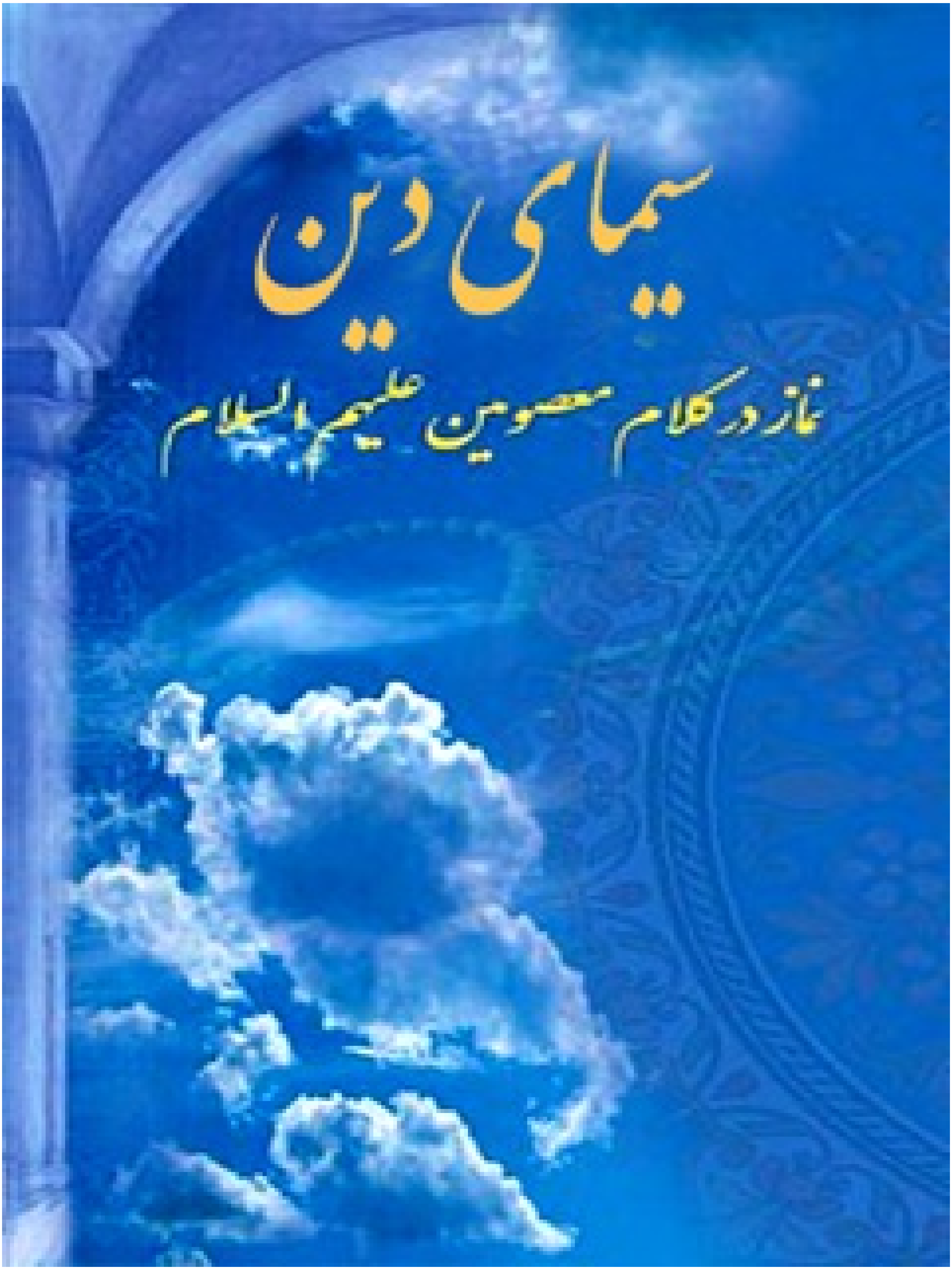

سیمای دین
نماز در کلام معصومین علیهم السلام

بسم الله الرحمن الرحیم

سیمای دین، نماز در کلام معصومین علیهم السلام

نویسنده:

جمعی از نویسندگان

ناشر چاپی:

مرکز پژوهشهای اسلامی صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

سیمای دین، نماز در کلام معصومین علیهم السلام

مشخصات کتاب

سرشناسه: لیراوی، صادق، ۱۳۴۴ -

عنوان و نام پدیدآور: سیمای دین، نماز در کلام معصومین علیهم السلام / تدوین و تنظیم: صادق لیراوی، میرستار مهدی زاده.

مشخصات نشر: قم: صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، مرکز پژوهش های اسلامی، ۱۳۹۲.

مشخصات ظاهری: ۶۰ ص.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۱۴-۲۹۳-۱

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۵۹- ۶۰.

موضوع: نماز -- احادیث

شناسه افزوده: مهدی زاده، میرستار، ۱۳۴۵ -

شناسه افزوده: صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران. مرکز پژوهش های اسلامی استان قم

رده بندی کنگره: ۱۳۹۲ ۹ل۸ن/۵/۱۴۱ BP

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۲۱۸

شماره کتابشناسی ملی: ۳۱۷۸۰۴۴

ص: ۱

اشاره

ص: ۲

ص: ۳

ص: ۴

ص: ۵

دیباچه

دیباچه

نماز به دلیل ویژگی های منحصر به فرد بهترین عبادت خداست. نماز وسیله قرب، معیار قبولی سایر اعمال، نشانه مسلمانی، سفارش پیامبران، بازدارنده از گناه و مایه روسیاهی شیطان است. نماز هدیه الهی به بندگان است. امانتی مقدس از عالم ملکوت برای مُلکیان است. نماز سند هویت بندگان خداست.

نماز را باید عاشقانه نجوا کرد و چون گلی خوش بو بویید و در آسمان بیکرانش اوج گرفت. با این همه نسبت به نماز آن طور که شایسته است مورد اقبال نمی شود و شکر آن به جا آورده نمی شود. نماز در همه جا و بر همه چیز باید اولویت داشته باشد.

از این رو، بایسته است تا رسانه ملی به عنوان اثرگذارترین نهاد فرهنگی در کشور، در ترویج فرهنگ نماز و معرفی و تبلیغ این هدیه الهی بیش از پیش کوشا باشد.

ص: ۶

اثر حاضر مجموعه ای از احـادیث معصومان علیهم السـلام درباره نماز است که در قالب زیرنویس برای برنامه های مختلف سـیما و استفاده در برنامه های رادیویی به نحو مطلوب و مؤثر ارائه می شود.

در تدوین این اثر تلاش شده است احادیث انتخابی از منابع روایی معتبر انتخاب شود. هم چنین دسـته بندی موضوعی از این روایات به عمـل آمـده است تـا امکـان دسترسـی برای بهره برداری آسان تر باشـد. در پایان از همه کسانی که ما را در تـدوین این اثر یاری کردند تشکر و قدردانی می شود.

و من الله التوفیق

اداره کل پژوهش

مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما

ص: ۷

۱. اهمیت نماز

اشاره

۱. اهمیت نماز

زیر فصل ها

۱ ۱. نماز نور است

۱ ۱. نماز نور است

قَالَ رسول الله صلی الله علیه و آله : الصَّلَاهُ نُورٌ.

رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: نماز نور است. (إرشاد القلوب إلی الصواب، ج ۱، ص ۷۴)

۱ ۲. نماز نور مؤمن

۱ ۲. نماز نور مؤمن

قَالَ النبی صلی الله علیه و آله : الصَّلَاهُ نُورُ الْمُؤْمِنِ.

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: نماز نور مومن است. (مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۳، ص ۹۲؛ نهج الفصاحه، ص ۵۵۰)

۱۳. محبوب پارسایان

۱۳. محبوب پارسایان

قَالَ امیرالمومنین علی علیه السلام : الصَّلَاهُ قُرْبَانُ کُلِّ تَقِیٍّ.

امام علی علیه السلام فرمود: نماز وسیله تقرب و نزدیک شدن هر پارسایی به خداست. (تحف العقول، ص ۱۱۰؛ نهج البلاغه (صبحی الصالح)، ص ۴۹۴؛ خصال، ج ۲، ص ۶۲۰)

ص: ۸

۴۱. نور چشم پیامبر صلی الله علیه و آله

۴۱. نور چشم پیامبر صلی الله علیه و آله

قَالَ النبی صلی الله علیه و آله : جُعِلَ قُرَّهُ عَيْنِی فِی الصَّلَاه.

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: روشنی چشم من در نماز قرار داده شده است. (کافی، (ط – الإسلامیه)، ج ۵، ص ۳۲۱؛ بحارالانوار، ج ۱۶، ص ۲۴۹)

۱۵. بهترین طاعت

۱۵. بهترین طاعت

قَالَ الصادق علیه السلام : إِنَّ طَاعَهَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ خِدْمَتُهُ فِی الْأَرْضِ وَ لَيْسَ شَیْ ءٌ مِنْ خِدْمَتِهِ يَعْدِلُ الصَّلَاهَ.

امام صادق علیه السلام فرمود: پیروی و اطاعت از پروردگار خدمت کردن به او در زمین است و هیچ چیز در خدمت به پروردگار معادل نماز نیست. (من لا یحضره الفقیه، ج ۱، ص ۲۰۸؛ وسائل الشیعه، ج۴، ص ۳۹؛ بحارالانوار، ج۱۴، ص ۱۸۵)

۱۶. بهترین عمل در نزد خداوند در روز قیامت

۱۶. بهترین عمل در نزد خداوند در روز قیامت

قَالَ الصادق علیه السلام : إِنَّ أَفْضَلَ الْأَعْمَالِ عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَهِ الصَّلَاه.

امام صادق علیه السلام فرمود: همانا بهترین عمل در روز قیامت نزد خداوند، نماز است. (مستدرک الوسائل، ج ۳، ص ۴۲)

۱۷. سفره الهی بر روی زمین

۱۷. سفره الهی بر روی زمین

قَالَ النبی صلی الله علیه و آله : أَلَا إِنَّ الصَّلَاهَ مَأْدُبَهُ اللَّهِ فِی الْأَرْضِ قَدْ هَنَّأَهَا لِأَهْلِ رَحْمَتِهِ فِی كُلِّ يَوْمٍ خَمْسَ مَرَّات.

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: آگاه باشید نماز غذای الهی در زمین است که خداوند آن را روزی پنج بار برای اهل رحمتش (افراد شایسته رحمت) گوارا نموده است. (مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۳، ص۱۶)

ص: ۹

۱.۸ عدم ادراک ارزش نماز

۱.۸ عدم ادراک ارزش نماز

قَالَ الصادق علیه السـلام : إِذَا قَامَ الْمُصَلِّی إِلَی الصَّلَاهِ نَزَلَتْ عَلَیْهِ الرَّحْمَهُ مِنْ أَعْنَانِ السَّمَاءِ إِلَی أَعْنَانِ الْأَرْضِ وَ حَفَّتْ بِهِ الْمَلَائِکَهُ وَ نَادَاهُ مَلَکٌ لَوْ یَعْلَمُ هَذَا الْمُصَلِّی مَا فِی الصَّلَاهِ مَا انْفَتَل.

امام صادق علیه السلام فرمود: هنگامی که نمازگزار به نماز می ایستد، رحمت خدا از دامنه آسمان تا دامنه زمین بر او نازل می شود و ملائکه اطرافش را احاطه می کننـد و فرشـته ای می گویـد: اگر این نمازگزار ارزش نماز را می دانست هیـچ گاه از نماز منصـرف نمی شد. (اصول کافی، ج ۳، ص ۲۶۵؛ وسائل الشیعه، ج ۴، ص۳۲)

۱.۹ تسبیح لوازم نمازگزار

۱.۹ تسبیح لوازم نمازگزار

قَالَ امیرالمؤمنین علی علیه السلام : إِنَّ الْإِنْسَانَ إِذَا کَانَ فِی الصَّلَاهِ فَإِنَّ جَسَدَهُ وَ ثِیَابَهُ وَ کُلَّ شَیْ ءٍ حَوْلَهُ یُسَبِّح.

امام علی علیه السلام فرمود: هنگامی که انسان در حال نماز است، بدن و جامه او و هر چه پیرامون اوست، خدا را تسبیح می گویند. (علل الشرایع، ج ۲، ص ۳۳۶؛ بحارالانوار، ج ۷۹، ص ۲۱۳)

۱.۱۰ رحمت الهی

۱.۱۰ رحمت الهی

قَالَ امیرالمؤمنین علی علیه السلام : لَو یعلَمُ المُصَلِّی مَا یغشَاهُ مِن جَلالِ مَا سَرَّهُ أن یرفَعَ رَأسَهُ مِن سُجُودِه.

امـام علی علیه السـلام فرمود: اگر نمـازگزار بدانـد که چقـدر از رحمت و جلاـل (خداونـد تعالی) او را فرا گرفته است، سـرش را از سجده برنمی داشت. (خصال، ج ۲، ص ۶۳۲؛ بحارالانوار، ج ۷۹، ص ۲۰۷)

ص: ۱۰

۲. جایگاه نماز

اشاره

۲. جایگاه نماز

زیر فصل ها

۲ ۱. حکمت نماز

۲ ۱. حکمت نماز

کَتَبَ الرِّضَـا عَلِیُّ بْنُ مُوسَـی علیه السلام إِلَی مُحَمَّدِ بْنِ سِـنَانٍ فِیمَـا کَتَبَ مِنْ جَوَابِ مَسَائِلِهِ: أَنَّ عِلَّهَ الصَّلَاهِ أَنَّهَا إِقْرَارٌ بِالرُّبُوبِیَّهِ لِلَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ وَ خَلْعُ الْأَنْدَادِ وَ قِیَامٌ بَیْنَ یَدَیِ الْجَبَّارِ جَلَّ جَلَالُهُ بِالذُّلِّ وَ الْمَسْکَنَهِ وَ الْخُضُوعِ وَ الِاعْتِرَافِ وَ الطَّلَبُ لِلْإِقَالَهِ مِنْ سَالِفِ الذُّنُوبِ وَ وَضْعُ الْوَجْهِ عَلَی الْأَرْضِ کُلَّ یَوْمٍ إِعْظَاماً لِلَّهِ جَلَّ جَلَالُهُ

امام رضا علیه السلام در جواب سوال محمد بن سنان فرمود: حکمت نماز، اقرار به ربوبیت خداوند و شریک نگرفتن برای اوست. ایستادن در پیشگاه جبروت الهی با خواری و بیچارگی، افتادگی و اعتراف و درخواست بخشش گناهان گذشته است. صورت بر خاک نهادن در هر روز برای بزرگداشت خداوند جل جلاله است. (من لایحضر الفقیه، ج ۱، ص ۲۴۱)

۲۲. ستون دین

۲ ۲. ستون دین

قَالَ رسول الله صلی الله علیه و آله : الصَّلَاهُ عِمَادُ الدِّین.

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: نماز، پایه و ستون دین شماست. (بحارالانوار، ج۷۴، ص ۷۸؛ مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۳، ص ۹۸)

ص: ۱۱

۳ ۲. نماز و پایه های دین

۳ ۲. نماز و پایه های دین

قَالَ الباقر علیه السلام : بُنِیَ الْإِسْلَامُ عَلَی خَمْسٍ عَلَی الصَّلَاهِ وَ الزَّکَاهِ وَ الصَّوْمِ وَ الْحَجِّ وَ الْوَلَایَهِ وَ لَمْ یُنَادَ بِشَیْ ءٍ کَمَا نُودِیَ بِالْوَلَایَه.

امام باقر علیه السلام فرمود: اسلام بر روی پنج پایه بنا شده است: نماز، زکات، روزه، حج، ولایت و به چیزی مثل ولایت دعوت نشده است. (کافی (ط الاسلامیه)، ج ۲، ص ۱۸)

۴ ۲. نسبت نماز به دین

۴ ۲. نسبت نماز به دین

قَالَ رسول الله صلی الله علیه و آله : مَوضِعُ الصَّلوهَ مِنَ الدّینِ کَمَوْضِعِ الرَّأْسِ مِنَ الْجَسَدِ.

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: جایگاه نماز در دین مثل جایگاه سر نسبت به بدن است. (نهج الفصاحه، ص ۷۷۸)

۵ ۲. نماز سیمای دین

۵ ۲. نماز سیمای دین

قَالَ رسول الله صلی الله علیه و آله : لِکُلِّ شَیْ ءٍ وَجْهٌ وَ وَجْهُ دِینِکُمُ الصَّلَاهُ فَلَا یَشِینَنَّ أَحَدُکُمْ وَجْهَ دِینِکُمْ وَ لِکُلِّ شَیْ ءٍ أَنْفٌ وَ أَنْفُ الصَّلَاهِ التَّکْبِیرُ.

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: هر چیزی دارای سیمایی است، سیمای دین شما نماز است پس سیمای دین خود را با سبک شمردن نماز زشت نکنید و هر چیزی قله برتری دارد و قله برتر نماز تکبیر است. (بحارالانوار، ج ۸۱، ص۳۷۳؛ کافی (ط الاسلامیه)، ج۳، ص ۲۷۰؛ وسائل الشیعه، ج ۴، ص۲۴)

۶ ۲. نماز مانند ستون خیمه دین

۶ ۲. نماز مانند ستون خیمه دین

قَالَ النبی صلی الله علیه و آله : مَثَلُ الصَّلَاهِ مَثَلُ عَمُودِ الْفُسْطَاطِ إِذَا ثَبَتَ الْعَمُودُ نَفَعَتِ الْأَطْنَابُ وَ الْأَوْتَادُ وَ الْغِشَاءُ وَ إِذَا انْکَسَرَ الْعَمُودُ لَمْ یَنْفَعْ طُنُبٌ وَ لَا وَتِدٌ وَ لَا غِشَاءٌ.

ص: ۱۲

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: مثل نماز مانند مثل ستون خیمه است، هرگاه ستون ثابت باشد طناب ها و میخ ها و پرده ها ثابت و سودمند خواهند بود و هرگاه ستون بشکند و در هم فرو ریزد، نه میخ نافع است و نه ریسمان سودی دارد و نه پرده اثری خواهد داشت. (من لایحضره الفقیه، ج ۱، ص ۲۱۱؛ وسائل الشیعه، ج ۴، ص ۳۳؛ بحارالانوار، ج ۷۹، ص ۲۱۸)

۲۷. برتری نماز بر حج

۲۷. برتری نماز بر حج

قَالَ الصادق علیه السلام : أَمَا إِنَّهُ لَیْسَ شَیْ ءٌ أَفْضَلَ مِنَ الْحج إِلَّا الصَّلَاه.

امام صادق علیه السلام فرمود: به درستی که هیچ عملی بالاتر از حج نیست، مگر نماز. (وسائل الشیعه، ج ۴، ص ۳۹؛ الکافی (ط الاسلامیه)، ج ۴، ص ۲۵۴)

۲۸. نماز وسیله سنجش

۲۸. نماز وسیله سنجش

قَالَ رسول الله صلی الله علیه و آله : اَلصَّلوهُ مِیزانٌ فَمَن وَفّی اِستَوفی.

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: نماز همچون ترازوست پس هر کس آن را تمام پردازد و حق آن را به جا آورد پاداش کامل می گیرد. (کافی (ط الاسلامیه)، ج ۳، ص ۲۶۷؛ من لا یحضره الفقیه، ج ۱، ص ۲۰۷؛ بحارالانوار، ج ۷۹، ص ۲۳۵)

۲۹. نماز شست وشو در چشمه زلال

۲۹. نماز شست وشو در چشمه زلال

قَالَ النبی صلی الله علیه و آله : یا عَلیُّ إنَّما منزلهُ الصَّلَواتُ الخَمسِ لِأُمَّتی کَنَهرٍ جارٍ عَلی بابِ أَحَدِکم فَما ظَنَّ اَحدُکم إذا کانَ فِی جَسَدِهِ دُرنٌ ثُمَّ اِغتَسَلَ فِی ذَلِکَ النَّهرِ خَمسَ مَرَّاتٍ أ کانَ یَبقی فِی جَسَدِهِ دَرَنٌ فَکَذلِکَ وَ اللَّهُ اَلصَّلَوَاتُ الخَمسِ لِأُمَّتِی.

ص: ۱۳

پیـامبر صـلی الله علیه و آله فرمود: ای علی؛ ارزش نمازهـای پنـج گـانه برای امت من به نهر جاری گوارایی می ماننـد که بر در خانه هایتان روان است گمان شـما چیست اگر در بدنتان آلودگی باشد و هر روز پنج بار خود را در زلال آن شست وشو دهید، آیا دیگر هیـچ پلیـدی باقی می مانـد؟ پس به خدا قسم نماز های پنج گانه برای امت من هم این چنین است. (تفسـیر الصافی، ج ۲، ص ۴۷۶؛ بحارالانوار، ج ۷۱، ص ۲۲۰)

۱۰ ۲. نماز ناظر بر اعمال

۱۰ ۲. نماز ناظر بر اعمال

قَالَ النبی صلی الله علیه و آله : الصَّلَاهُ تُنْظَرُ وَ لَا تُنْظَرُ بِهَا.

پیامبر صـلی الله علیه و آله فرمود: برای نماز باید انتظار کشـید ولی نماز را معطل کار دیگر نباید کرد. (مستدرک الوسائل، ج ۱، ص ۱۸۵)

۱۱ ۲. ارزش نماز واجب

۱۱ ۲. ارزش نماز واجب

قَالَ الصادق علیه السلام : صَلَاهٌ فَرِیضَهٌ خَیْرٌ مِنْ عِشْرِینَ حَجَّهً.

امام صادق علیه السـلام فرمود: نماز واجب بهتر از بیست حـج مسـتحبی است. (من لا یحضـره الفقیه، ج ۱، ص ۲۰۹؛ بحارالانوار، ج ۷۹، ص ۲۲۷)

۱۲ ۲. آخرین سفارش رسول خدا صلی الله علیه و آله

۱۲ ۲. آخرین سفارش رسول خدا صلی الله علیه و آله

قَالَ الصادق علیه السلام : عَلَیْکَ بِالصَّلَاهِ، فَإِنَّ آخِرَ مَا أَوْصَی بِهِ رَسُولُ اللَّهِ صلی الله علیه و آله وَ حَثَّ عَلَیْهِ الصَّلاه.

امام صادق علیه السلام فرمود: بر تو باد به نماز! زیرا آخرین چیزی که رسول خدا صلی الله علیه و آله به آن سفارش نمود و انسان را بر انجام آن ترغیب نمود، نماز بود. (قرب الإسناد، ص ۳۶، وسائل الشیعه، ج۴، ص ۳۵؛ بحارالانوار، ج ۸۱، ص ۲۳۶)

ص: ۱۴

۱۳ ۲. وصیت امیرالمؤمنین علیه السلام به نماز

۱۳ ۲. وصیت امیرالمؤمنین علیه السلام به نماز

قَالَ امیرالمومنین علی علیه السلام : اللَّهَ اللَّهَ فِی الصَّلَاهِ، فَإِنَّهَا خَیْرُ الْعَمَلِ وَ إِنَّهَا عَمُودُ دِینِکُمْ.

امیر مومنان علی علیه السـلام فرمود: خدا را، خدا را درباره نماز، که بهترین کردار و سـتون دین شـماست.(من لایحضره الفقیه، ج۴، ص۱۹۰؛ نهج البلاغه (صبحی الصالح)، ص ۴۲۲، تحف العقول، ص ۱۹۸)

۱۴ ۲. نماز آخرین وصیت انبیاء

۱۴ ۲. نماز آخرین وصیت انبیاء

قَالَ الصادق علیه السلام : أحبُّ الأَعمالِ اِلی الله ِ عَزَّ وَ جَلَّ الصَّلاهُ وَ هِی آخَرُ وَصایَا الأَنبِیاءُ.

امام صادق علیه السـلام فرمود: همانا، محبوب ترین اعمال در نزد خداوند نماز است و آن آخرین وصیت پیامبران است. (الکافی (ط الاسلامیه)، ج ۳، ص ۲۶۴؛ من لا یحضره الفقیه، ج ۱، ص ۲۱۰؛ وسائل الشیعه، ج ۴، ص ۳۸)

ص: ۱۵

۳. آثار و برکات نماز

اشاره

۳. آثار و برکات نماز

زیر فصل ها

۳ ۱۸. رفع عذاب

۳ ۱۹. وسیله خاموشی آتش

۳ ۲۰. دفع بلا به وسیله نماز گزار

۳ ۲۱. نماز، مانع عذاب

۳ ۲۲. برطرف شدن اندوه

۳ ۲۳. بهره مندی درگذشتگان از نماز نیابتی

۳ ۲۴. طلب حاجت بعد از نماز

۳ ۲۵. نماز، دژ محکم در مقابل شیطان

۳ ۲۶. سیاه شدن چهره شیطان

۳ ۲۷. حسادت شیطان بر نمازگزار

۳ ۲۸. نماز، عامل شکست شیطان

۳ ۲۹. نماز، عامل دوری شیطان

۳ ۱. تقرب به خدا

۳ ۱. تقرب به خدا

قَالَ الکاظم علیه السلام : أَفْضَلُ مَا يَتَقَرَّبُ بِهِ الْعَبْدُ إِلَى اللَّهِ بَعْدَ الْمَعْرِفَهِ بِهِ الصَّلَاهُ وَ بِرُّالْوَالِدَيْنِ وَ تَرْكُ الْحَسَدِ وَ الْعُجْبِ وَ الْفَخْر.

امام کاظم علیه السلام فرمود: بهترین چیزی که بنده بعد از شناخت خدا به وسیله آن به درگاه الهی تقرب پیدا می کند، نماز است و نیکی به پدر و مادر و ترک حسد و عُجب و فخر فروشی به دیگران. (تحف العقول، ص ۳۹۱؛ بحارالانوار، ج ۱، ص ۱۴۴)

۳ ۲. کلید بهشت

۳ ۲. کلید بهشت

قَالَ النبی صلی الله علیه و آله : مِفْتَاحُ الْجَنَّهِ الصَّلَاه.

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: کلید بهشت نماز است. (نهج الفصاحه، ص ۴۸۶، ح ۱۵۸۸)

۳ ۳. باقیات صالحات

۳ ۳. باقیات صالحات

ادریس القمی قال: سَئَلْتُ أَبَا عَبْدِاللَّهِ علیه السلام عَنِ الْبَاقِیَاتِ الصَّالِحَاتِ فقَالَ هِیَ الصَّلَاهُ فَحَافِظُوا عَلَیْهَا.

ص: ۱۶

ادریس قمی می گوید: از امام صادق علیه السلام در مورد کارهای نیک ماندگار سؤال کردم. امام فرمود: آن نماز است، پس محافظت بر نماز کنید. (تفسیر العیاشی، ج ۲، ص۳۲۷؛ بحارالانوار، ج ۸۰، ص ۴۴؛ مستدرک الوسائل، ج ۳، ص ۲۹)

۳۴. بخشش گناهان

۳۴. بخشش گناهان

قَالَ الصادق علیه السلام : مَنْ صَلَّی رَکْعَتَیْنِ یَعْلَمُ مَا یَقُولُ فِیهِمَا انْصَرَفَ وَ لَیْسَ بَیْنَهُ وَ بَیْنَ اللَّهِ ذَنْبٌ.

امام صادق علیه السلام فرمود: هر کس دو رکعت نماز بخواند و بداند چه می گوید، از نماز فارغ می شود، در حالی که میان او و میان خدای عز و جل گناهی نیست. (الکافی (ط – الإسلامیه)، ج ۳، ص ۲۶۶؛ بحارالانوار، ج ۸۱، ص ۲۴۰)

قَالَ عَلِیٌّ علیه السلام : کُنَّا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صلی الله علیه و آله فِی الْمَسْجِدِ نَنْتَظِرُ الصَّلَاهَ فَقَامَ رَجُلٌ فقَالَ یَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّی أَصَبْتُ ذَنْباً فَأَعْرَضَ عَنْهُ فَلَمَّا قَضَی النَّبِیُّ صلی الله علیه و آله الصَّلَاهَ قَامَ الرَّجُلُ فَأَعَادَ الْقَوْلَ فقَالَ النَّبِیُّ صلی الله علیه و آله أ لَیْسَ قَدْ صَلَّیْتَ مَعَنَا هَذِهِ الصَّلَاهَ وَ أَحْسَنْتَ لَهَا الطُّهُورَ قَالَ بَلَی قَالَ فَإِنَّهَا کَفَّارَهُ ذَنْبِکَ.

امام علی علیه السلام فرمود: همراه پیامبر صلی الله علیه و آله در مسجد به انتظار نماز نشسته بودیم که مردی آمد و گفت یا رسول الله من گناهی انجام دادم پیامبر صلی الله علیه و آله به او توجهی نکرد و نماز را اقامه کرد بعد از نماز دوباره مرد بلند شد و گفته اش را تکرار کرد پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: آیا وضو نگرفتی و با نماز نخواندی؟ مرد فرمود: آری، پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: همانا آن کفاره گناهان است. (بحار الأنوار، ج ۷۹، ص ۳۱۹)

ص: ۱۷

۵ ۳. نگهبان الهی در زمین

۵ ۳. نگهبان الهی در زمین

قَالَ الصادق علیه السلام : اعْلَمْ أَنَّ الصَّلَاهَ حُجْزَهُ اللَّهِ فِی الْأَرْضِ فَمَنْ أَحَبَّ أَنْ یَعْلَمَ مَا أَدْرَکَ مِنْ نَفْعِ صَلَاتِهِ فَلْیَنْظُرْ فَإِنْ کَانَتْ صَلَاتُهُ حَجَزَتْهُ عَنِ الْفَوَاحِشِ وَ الْمُنْکَرِ فَإِنَّمَا أَدْرَکَ مِنْ نَفْعِهَا بِقَدْرِ مَا احْتَجَزَ.

امام صادق علیه السلام فرمود: توجّه داشته باش نماز بازدارنده الهی در زمین است، پس هر کس که میل دارد بداند از نماز چه نفعی برده است باید در خود بنگرد، اگر نمازش او را از انجام اعمال زشت و نواهی الهی و کردار ناپسند، بازداشته باشد، پس به همان اندازه که جلوی او را گرفته از نمازش بهره برده است. (معانی الاخبار، ص ۲۳۷؛ بحارالانوار، ج ۷۵، ص ۱۹۹؛ وسائل الشیعه، ج ۵، ص ۴۷۶)

۶ ۳. وسیله علو مقام

۶ ۳. وسیله علو مقام

قَالَ النبی صلی الله علیه و آله : بِالصَّلَاهِ یَبْلُغُ الْعَبْدُ إِلَی الدَّرَجَهِ الْعُلْیَا.

۷ ۳. انیس انسان در قبر

۷ ۳. انیس انسان در قبر

قَالَ النبی صلی الله علیه و آله : الصلاه... أُنْسٌ فِی قَبْرِهِ وَ فِرَاشٌ تَحْتَ جَنْبِهِ وَ جَوَابٌ لِمُنْکَرٍ وَ نَکِیرٍ.

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: نماز مونس (نمازگزار) در قبر، فراش نیکو در زیرش، و پاسخ نمازگزار برای نکیر و منکر می باشد. (خصال، ج ۲، ص ۵۲۲؛ بحارالانوار، ج ۷۹، ص ۲۳۲)

۸ ۳. جواز عبور از صراط

۸ ۳. جواز عبور از صراط

قَالَ النبی صلی الله علیه و آله : تَکُونُ صَلَاهُ الْعَبْدِ عِنْدَ الْمَحْشَرِ تَاجاً عَلَی رَأْسِهِ وَ نُوراً عَلَی وَجْهِهِ وَ لِبَاساً عَلَی بَدَنِهِ وَ سِتْراً بَیْنَهُ وَ بَیْنَ النَّارِ وَ حُجَّهً بَیْنَهُ وَ بَیْنَ الرَّبِّ جَلَّ جَلَالُهُ وَ نَجَاهً لِبَدَنِهِ مِنَ النَّارِ وَ جَوَازاً عَلَی الصِّرَاطِ وَ مِفْتَاحاً لِلْجَنَّه.

ص: ۱۸

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: در روز رستاخیز نماز بنده تاجی است بر سر او و نوری است بر روی او و جامه ای است بر تن او و پرده ای است میان او و آتش و حجتی است میان او و پروردگار جل جلاله و باعث رهایی تن او است از دوزخ و سبب گذشتن او از پل صراط است و کلید بهشت است. (خصال، ج ۲، ص ۵۲۲؛ بحارالانوار، ج ۷۹، ص ۲۳۲)

۹ ۳. عامل رستگاری

۹ ۳. عامل رستگاری

قَالَ الصادق علیه السلام : الْمُنْجِیَاتُ إِطْعَامُ الطَّعَامِ وَ إِفْشَاءُ السَّلَامِ وَ الصَّلَاهُ بِاللَّیْلِ وَ النَّاسُ نِیَامٌ.

امام صادق علیه السلام فرمود: کارهای نجات بخش عبارتند از: اطعام دادن، آشکارا سلام کردن و نماز شب خواندن در حالی که مردم آرمیده اند. (المحاسن، ج ۲، ص ۳۸۷؛ الکافی (ط – الإسلامیه)، ج ۴، ص ۵۱؛ من لایحضره الفقیه، ج ۲، ص ۶۴)

۱۰ ۳. وسیله قبولی اعمال

۱۰ ۳. وسیله قبولی اعمال

قَالَ النبی صلی الله علیه و آله : الصَّلَاه... إِجَابَهٌ لِلدُّعَاءِ وَ قَبُولٌ لِلْأَعْمَال.

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: نماز موجب اجابت دعا و قبولی اعمال است. (الخصال، ج ۲، ص ۵۲۲؛ بحارالانوار، ج ۷۹، ص ۲۳۲)

قَالَ الصَّادِقُ علیه السلام : أَوَّلُ مَا یُحَاسَبُ بِهِ الْعَبْدُ عَلَی الصَّلَاهِ فَإِذَا قُبِلَتْ قُبِلَ مِنْهُ سَائِرُ عَمَلِهِ وَ إِذَا رُدَّتْ عَلَیْهِ رُدَّ عَلَیْهِ سَائِرُ عَمَلِهِ.

امام صادق علیه السلام فرمود: نخستین چیزی که از بنده بازخواست می شود نماز است. پس اگر پذیرفته شد بقیه اعمال هم پذیرفته می شود و اگر پذیرفته نشد بقیه اعمالش هم پذیرفته نمی شود. (من لا یحضره الفقیه، ج ۱، ص ۲۰۸)

ص: ۱۹

۱۱ ۳. کمک فرشته مرگ به هنگام مرگ

۱۱ ۳. کمک فرشته مرگ به هنگام مرگ

قَالَ الصادق علیه السلام : إِنَ مَلَکَ الْمَوْتِ یَدْفَعُ الشَّیْطَانَ عَنِ الْمُحَافِظِ عَلَی الصَّلَاهِ وَ یُلَقِّنُهُ شَهَادَهَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ أَنَّ مُحَمَّداً رَسُولُ اللَّهِ فِی تِلْکَ الْحَالَهِ الْعَظِیمَهِ.

امام صادق علیه السلام فرمود: همانا «ملک الموت» شیطان را در دم مرگ از کسی که حافظ نماز است، دور می کند و شهادت بر وحدانیت خدا و رسالت رسول خدا صلی الله علیه و آله را در هنگام هولناک مرگ به او تلقین می کند (توفیق شهادتین و مرگ با ایمان پیدا می کند). (وسائل الشیعه، ج ۴، ص ۲۹؛ من لایحضره الفقیه، ج ۱، ص ۱۳۷)

۱۲ ۳. گناه زدایی

۱۲ ۳. گناه زدایی

قَالَ امیرالمومنین علیه السلام : وَ إِنَّهَا لَتَحُتُّ الذُّنُوبَ حَتَّ الْوَرَقِ وَ تُطْلِقُهَا إِطْلَاقَ الرِّبَق.

امام علی علیه السلام فرمود: همانا نماز، گناهان را چونان برگ های پاییزی فرو می ریزد، و غل و زنجیر گناهان را از گردن ها می گشاید.(نهج البلاغه (صبحی الصالح)، ص ۳۱۶؛ بحارالانوار، ج ۳۳، ص ۴۴۹)

۱۳ ۳. بهشت پاداش نماز

۱۳ ۳. بهشت پاداش نماز

قَالَ النبی صلی الله علیه و آله : قَالَ إِنَّ رَبَّکُمْ یَقُولُ إِنَّ هَذِهِ الصَّلَوَاتِ الْخَمْسَ الْمَفْرُوضَاتِ مَنْ صَلَّاهُنَّ لِوَقْتِهِنَّ وَ حَافَظَ عَلَیْهِنَّ لَقِیَنِی یَوْمَ الْقِیَامَهِ وَ لَهُ عِنْدِی عَهْدٌ أُدْخِلُهُ بِهِ الْجَنَّهَ- وَ مَنْ لَمْ یُصَلِّهِنَّ لِوَقْتِهِنَّ وَ لَمْ یُحَافِظْ عَلَیْهِنَ فَذَاکَ إِلَیَّ إِنْ شِئْتُ عَذَّبْتُهُ وَ إِنْ شِئْتُ غَفَرْتُ لَهُ.

ص: ۲۰

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: همانا پروردگار شما می فرماید: این نمازهای واجب پنج گانه را هر کس در اوقات خاصّ آن به جا آورد و مراقب اوقات (و سایر شرایط واجبه و مستحبّه) آن باشد روز قیامت مرا در حالی ملاقات خواهد کرد که برای او در نزد من پیمان نامه و سندی است که به موجب آن او را داخل بهشت سازم، و هر کس آن نمازها را در وقت معیّن خودش بجا نیاورد و بر آن مراقبت ننماید (دیگر پیمان و تعهّدی برایش وجود ندارد بلکه) موضوع به لطف و اراده من مربوط است اگر بخواهم، او را عقوبت کنم و اگر بخواهم، از وی درگذرم. (من لایحضره الفقیه، ج ۱، ص ۲۰۸؛ بحارالانوار، ج ۸۰، ص ۱۸)

۱۴ ۳. راهیابی به درگاه خداوند

۱۴ ۳. راهیابی به درگاه خداوند

قَالَ النبی صلی الله علیه و آله : يَا أَبَاذَر إِنَّکَ مَا دُمْتَ فِی الصَّلَاهِ فَإِنَّکَ تَقْرَعُ بَابَ الْمَلِكِ الْجَبَّارِ وَ مَنْ يُكْثِرْ قَرْعَ بَابِ الْمَلِكِ يُفْتَحْ لَه.

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: ای ابوذر! تا هنگامی که در نماز هستی درب خانه خداوندی که ملك جبار است را می کوبی، و هر کس درب خانه ملك را بسیار بکوبد، به رویش باز می شود. (بحارالانوار، ج ۷۹، ص ۲۳۳؛ وسائل الشیعه، ج ۵، ص ۲۹۶)

۱۵ ۳. کبر زدایی

۱۵ ۳. کبر زدایی

قَالَ فاطمه الزهرا علیها السلام : فَفَرَضَ اللهُ... الصَّلاهَ تَنزِيهًا عَنِ الكِبرِ.

فاطمه زهرا علیها السلام فرمود: خداوند نماز را جهت دوری شما از کبر و خودپسندی مقرر فرمود. (من لا یحضره الفقیه، ج ۳، ص ۵۶۸؛ بحارالانوار، ج ۲۹، ص ۲۴۱)

ص: ۲۱

۱۶ ۳. خانه اخلاص

۱۶ ۳. خانه اخلاص

قَالَ الباقر علیه السلام : الصَّلَاهُ بَیْتُ الْإِخْلَاصِ وَ تَنزِیهٌ عَنِ الکِبرِ.

امام باقر علیه السلام فرمود: نماز (حقیقی) خانه اخلاص و موجب دوری از کبر است. (بحارالانوار، ج ۷۵، ص ۱۸۳)

۱۸ ۳. رفع عذاب

۱۸ ۳. رفع عذاب

قَالَ الصادق علیه السلام : مَنْ قَبِلَ اللَّهُ مِنْهُ صَلَاهً وَاحِدَهً لَمْ یُعَذِّبْهُ.

امام صادق علیه السلام فرمود: اگر خداوند از کسی یک نماز را قبول کند، او را عذاب نخواهد کرد. (الکافی (ط الاسلامیه)، ج ۳، ص ۲۶۶؛ وسائل الشیعه، ج ۴، ص ۳۳)

۱۹ ۳. وسیله خاموشی آتش

۱۹ ۳. وسیله خاموشی آتش

قَالَ النبی صلی الله علیه و آله : مَا مِنْ صَلَاهٍ یَحْضُرُ وَقْتُهَا إِلَّا نَادَی مَلَکٌ بَیْنَ یَدَیِ النَّاسِ أَیُّهَا النَّاسُ قُومُوا إِلَی نِیرَانِکُمُ الَّتِی أَوْقَدْتُمُوهَا عَلَی ظُهُورِکُمْ فَأَطْفِئُوهَا بِصَلَاتِکُمْ.

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: هیچ نمازی نیست که وقت بجا آوردن آن فرا رسد مگر آنکه فرشته ای در برابر مردم فریاد می کند: ای مردم برخیزید و به آتشهایی که (به سبب ارتکاب گناهان) بر پشت های خود افروخته اید بنگرید، پس شعله آن آتش ها را به یاری نمازهایتان فرو نشانید. (من لا یحضره الفقیه، ج ۱، ص ۲۰۸؛ بحارالانوار، ج ۷۹، ص ۲۰۹)

۲۰ ۳. دفع بلا به وسیله نماز گزار

۲۰ ۳. دفع بلا به وسیله نماز گزار

قَالَ الصادق علیه السلام : إِنَّ اللَّهَ یَدْفَعُ بِمَنْ یُصَلِّی مِنْ شِیعَتِنَا عَمَّنْ لَا یُصَلِّی مِنْ شِیعَتِنَا، وَ لَوْ أَجْمَعُوا عَلَی تَرْکِ الصَّلَاهِ لَهَلَکُوا.

ص: ۲۲

امام صادق علیه السلام فرمود: همانا خداوند به وسیله شیعیانی که نماز به جا می آورند، از شیعیان بی نماز (بلا) را دفع می کند، ولی اگر همه تارک نماز بودند، هر آینه همه هلاک می شدند. (وسائل الشیعه، ج ۱، ص ۲۸؛ تفسیر العیاشی، ج ۱، ص ۱۳۵)

۳۲۱. نماز، مانع عذاب

۳۲۱. نماز، مانع عذاب

قَالَ رسول الله صلی الله علیه و آله : وَ رَأَیْتُ رَجُلًا مِنْ أُمَّتِی قَدِ احْتَوَشَتْهُ مَلَائِکَهُ الْعَذَابِ فَجَاءَتْهُ صَلَاتُهُ فَمَنَعَتْهُ مِنْهُم.

پیامبر گرامی صلی الله علیه و آله فرمودند: در خواب دیدم مردی از امتم که ملائکه عذاب او را محاصره کرده بودند در این حال نمازش آمد و مانع ازعذابش شد. (امالی، ص ۲۳۱؛ مستدرک الوسائل، ج ۳، ص ۸۸؛ بحارالانوار، ج ۷، ص ۲۹۰)

۳۲۲. برطرف شدن اندوه

۳۲۲. برطرف شدن اندوه

قَالَ الصادق علیه السلام : مَا یَمْنَعُ أَحَدَکُمْ إِذَا دَخَلَ عَلَیْهِ غَمٌّ مِنْ غُمُومِ الدُّنْیَا أَنْ یَتَوَضَّأَ ثُمَّ یَدْخُلَ الْمَسْجِدَ فَیَرْکَعَ رَکْعَتَیْنِ، یَدْعُو اللَّهَ فِیهِمَا أَمَا سَمِعْتَ اللَّهَ یَقُولُ وَ اسْتَعِینُوا بِالصَّبْرِ وَ الصَّلاهِ.

امام صادق علیه السلام فرمود: چه مانعی دارد که چون یکی از شما غم و اندوهی از غم های دنیا بر او درآمد، وضو بگیرد و به مسجد برود و دو رکعت نماز بخواند و برای رفع اندوه خود خدا را بخواند. مگر نشنیده ای که خدا می فرماید: واستعینوا بالصبر و الصلاه؛ از صبر و نماز کمک بجویید. (وسائل الشیعه، ج ۸، ص ۱۳۹، ح ۳۱؛ بحارالانوار، ج ۶۶، ص ۳۴۲)

ص: ۲۳

۲۳ ۳. بهره مندی درگذشتگان از نماز نیابتی

۲۳ ۳. بهره مندی درگذشتگان از نماز نیابتی

قَالَ الصادق علیه السلام : یَدْخُلُ عَلَی الْمَیِّتِ فِی قَبْرِهِ الصَّلَاهُ وَ الصَّوْمُ وَ الْحَجُّ وَ الصَّدَقَهُ وَ الْبِرُّ وَ الدُّعَاءُ وَ یُکْتَبُ أَجْرُهُ لِلَّذِی یَفْعَلُهُ وَ لِلْمَیِّتِ.

امام صادق علیه السلام فرمود: نماز و روزه و صدقه و نیکی و دعا برای میت در قبر او داخل می شود، و اجر و پاداش این امور برای میت و آن کسی که آن را انجام می دهد، نوشته می شود. (من لا یحضره الفقیه، ج ۱، ص ۱۸۵؛ بحارالانوار، ج ۸۲، ص ۶۲)

۲۴ ۳. طلب حاجت بعد از نماز

۲۴ ۳. طلب حاجت بعد از نماز

قَالَ الصادق علیه السلام : أَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ فَرَضَ عَلَیْکُمُ الصَّلَوَاتِ فِی أَحَبِّ الْأَوْقَاتِ إِلَیْهِ فَاسْئلُوا اللَّهَ حَوَائِجَکُمْ عَقِیبَ فَرَائِضِکُمْ.

امام صادق علیه السلام فرمود: به درستی که خداوند نمازهای واجب را در محبوب ترین اوقات واجب کرد، پس حاجات خود را بعد از نمازهایتان بخواهید. (بحارالانوار، ج ۸۲، ص ۳۲۴)

۲۵ ۳. نماز، دژ محکم در مقابل شیطان

۲۵ ۳. نماز، دژ محکم در مقابل شیطان

قَالَ امیرالمؤمنین علی علیه السلام : أَلصَّلَوهُ حِصنٌ مِن سَطَواتِ الشَّیطانِ.

امام علی علیه السلام فرمود: نماز قلعه و دژ محکمی است که نمازگزار را از حملات شیطان نگاه می دارد. (غررالحکم و دررالکلم، ص ۱۲۹، ش ح ۲۲۳۶)

۲۶ ۳. سیاه شدن چهره شیطان

۲۶ ۳. سیاه شدن چهره شیطان

قَالَ النبی صلی الله علیه و آله : اَلصَّلاهُ تُسَوِّدُ وَجهَ الشَّیطانِ .

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: نماز چهره شیطان را سیاه می کند. (نهج الفصاحه، ص ۵۵۰)

ص: ۲۴

۲۷ ۳. حسادت شیطان بر نمازگزار

۲۷ ۳. حسادت شیطان بر نمازگزار

قَالَ امیرالمؤمنین علی علیه السلام : إِذَا قَامَ الرَّجُلُ إِلَی الصَّلَاهِ أَقْبَلَ إِبْلِیسُ یَنْظُرُ إِلَیْهِ حَسَداً لِمَا یَرَی مِنْ رَحْمَهِ اللَّهِ الَّتِی تَغْشَاه.

امام علی علیه السلام فرمود: هنگامی که کسی به نماز برمی خیزد، شیطان می آید و به نظر حسادت به او نگاه می کند؛ زیرا می بیند که رحمت خدا او را فرا گرفته است. (خصال، ج ۲، ص ۶۳۲؛ بحارالانوار، ج ۷۹، ص ۲۰۷؛ تحف العقول، ص ۱۲۲)

۲۸ ۳. نماز، عامل شکست شیطان

۲۸ ۳. نماز، عامل شکست شیطان

قَالَ المهدی علیه السلام : فَمَا أُرْغِمَ أَنْفُ الشَّیْطَانِ بِشَیْ ءٍ أَفْضَلَ مِنَ الصَّلَاهِ فَصَلِّهَا وَ أَرْغِمْ أَنْفَ الشَّیْطَانِ.

امام مهدی علیه السلام فرمود: هیچ چیز مثل نماز بینی شیطان را به خاک نمی مالد و او را خوار نمی کند، پس نماز بخوان و بینی شیطان را به خاک بمال. (من لا یحضره الفقیه، ج ۱، ص ۴۹۸؛ بحارالانوار، ج ۵۳، ص ۱۸۲)

۲۹ ۳. نماز، عامل دوری شیطان

۲۹ ۳. نماز، عامل دوری شیطان

قَالَ النبی صلی الله علیه و آله : لَا یَزَالُ الشَّیْطَانُ ذَعِرا مِن المُومِنِ مَا حَافَظَ عَلَی الصَّلَوَاتِ الْخَمْسِ فَإِذَا ضَیَّعَهُنَّ تَجَرَّأَ عَلَیْهِ وَ أَوْقَعَهُ فِی الْعَظَائِمِ.

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: شیطان همواره از انسان مؤمن بیمناک است، تا زمانی که نمازهای پنج گانه را حفاظت و مراقبت می کند. و هنگامی که حق نمازها را تباه کرد، شیطان نسبت به او جرأت می یابد و او را دچار گرفتاری های بزرگ می کند. (کافی (ط الاسلامیه)، ج ۳، ص ۲۶۸؛ وسائل الشیعه، ج ۴، ص ۲؛ بحارالانوار ج ۸۰، ص ۱۴)

ص: ۲۵

۴. شرایط قبولی نماز

اشاره

۴. شرایط قبولی نماز

زیر فصل ها

۴ ۱. نشانه قبولی نماز

۴ ۱. نشانه قبولی نماز

قَالَ الصادق علیه السلام : مَنْ أَحَبَّ أَنْ یَعْلَمَ أَ قُبِلَتْ صَلَاتُهُ أَمْ لَمْ تُقْبَلْ فَلْیَنْظُرْ هَلْ مَنَعَتْهُ صَلَاتُهُ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَ الْمُنْكَرِ فَبِقَدْرِ مَا مَنَعَتْهُ قُبِلَتْ مِنْهُ.

امام صادق علیه السلام فرمود: هرکس دوست دارد بداند نمازش قبول شده یا نه، ببیند که آیا نمازش او را از گناه و زشتی باز داشته یا نه؟ پس به هر قدر که نمازش او را از گناه باز داشته به همان اندازه نمازش قبول شده است. (بحارالانوار، ج ۷۹، ص ۱۹۸)

۴ ۲. ورع شرط قبولی نماز

۴ ۲. ورع شرط قبولی نماز

قَالَ النبی صلی الله علیه و آله : وَ اعْلَمْ أَنَّكُمْ لَوْ صَلَّیْتُمْ حَتَّی تَكُونُوا كَالْحَنَایَا وَ صُمْتُمْ حَتَّی تَكُونُوا كَالْأَوْتَارِ مَا یَنْفَعُكُمْ ذَلِكَ إِلَّا بِوَرَعٍ.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: اگر آن قدر نماز بخوانید تا همچون کمان خم شوید، و آن قدر روزه بگیرید تا همچون زه کمان شوید، فایده برایتان ندارد و خدا از شما قبول نمی کند، مگر اینکه با ورع و پارسا باشید.(مکارم الأخلاق، ص ۴۶۸؛ بحارالانوار، ج ۷۴، ص ۸۷)

ص: ۲۶

۴۳. غیبت، مانع قبولی نماز

۴۳. غیبت، مانع قبولی نماز

قَالَ النبی صلی الله علیه و آله : مَنِ اغْتَابَ مُسْلِماً أَوْ مُسْلِمَهً لَمْ یَقْبَلِ اللَّهُ تَعَالَی صَلَاتَهُ وَ لَا صِیَامَهُ أَرْبَعِینَ یَوْماً إِلَّا أَنْ یَغْفِرَ لَهُ صَاحِبُه.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: هر کس غیبت مرد یا زن مسلمانی را کند، تا چهل شبانه روز نماز و روزه اش ثوابی ندارد، مگر اینکه غیبت شونده او را ببخشد. (بحارالانوار، ج ۷۲، ص ۲۵۸)

۴۴. خشم بر والدین، مانع پذیرش نماز

۴۴. خشم بر والدین، مانع پذیرش نماز

قَالَ الصادق علیه السلام : مَنْ نَظَرَ إِلَی أَبَوَیْهِ نَظَرَ مَاقِتٍ وَ هُمَا ظَالِمَانِ لَهُ لَمْ یَقْبَلِ اللَّهُ لَهُ صَلَاهً.

امام صادق علیه السلام فرمود: هر که به پدر و مادر نگاه تند و خشم آلود کند، اگر چه پدر و مادر به وی ستم کرده باشند، خداوند نمازش را قبول نمی کند. (الکافی (ط الاسلامیه)، ج ۲، ص ۳۴۹)

۴۵. لقمه حرام مانع قبولی نماز

۴۵. لقمه حرام مانع قبولی نماز

قَالَ رسول الله صلی الله علیه و آله : مَنْ أَکَلَ لُقْمَهَ حَرَامٍ لَمْ تُقْبَلْ لَهُ صَلَاهٌ أَرْبَعِینَ لَیْلَهً وَ لَمْ تُسْتَجَبْ لَهُ دَعْوَهٌ أَرْبَعِینَ صَبَاحاً وَ کُلُّ لَحْمٍ یُنْبِتُهُ الْحَرَامُ فَالنَّارُ أَوْلَی.

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: کسی که لقمه حرام بخورد، تا چهل شب نماز او ثواب ندارد و دعای وی نیز تا چهل روز به اجابت نمی رسد و هر گوشتی بر بدنش بروید آتش بر آن سزاوارتر است. (بحارالانوار، ج ۶۳، ص ۳۱۴)

۴۶. نماز و زکات

۴۶. نماز و زکات

قَالَ الرضا علیه السلام : مَن صَلّی وَ لَم یُزَکِّ لَم تُقبَل صَلوتُه.

امام رضا علیه السلام فرمود: هر کس نماز بخواند، ولی زکات نپردازد، نمازش پذیرفته نیست. (بحارالانوار، ج ۹۳، ص ۱۲؛ خصال، ج ۱، ص ۱۵۶)

ص: ۲۷

۴ ۷. آزاردن همسر مانع پذیرش نماز

۴ ۷. آزاردن همسر مانع پذیرش نماز

قَالَ النبی صلی الله علیه و آله : مَنْ کَانَ لَهُ امْرَأَهٌ تُؤْذِیهِ لَمْ یَقْبَلِ اللَّهُ صَلَاتَهَا وَ لَا حَسَنَهً مِنْ عَمَلِهَا حَتَّی تُعِینَهُ وَ تُرْضِیَهُ وَ إِنْ صَامَتِ الدَّهْرَ وَ قَامَتْ وَ أَعْتَقَتِ الرِّقَابَ وَ أَنْفَقَتِ الْأَمْوَالَ فِی سَبِیلِ اللَّهِ وَ کَانَتْ أَوَّلَ مَنْ یَرِدُ النَّارَ ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلی الله علیه و آله وَ عَلَی الرَّجُلِ مِثْلُ ذَلِکَ مِنَ الْوِزْرِ وَ الْعَذَابِ إِذَا کَانَ لَهَا مُؤْذِیا.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: کسی که شوهر خود را بیازارد، خداوند نماز و اعمال نیک او را نمی پذیرد و اول کسی است که وارد آتش می شود، گرچه همیشه روزه دار باشد و شب ها عبادت کند و بنده آزاد کند و در راه خدا انفاق کند مگر آن که به کمک او بپردازد و رضایتش را جلب کند، سپس رسول گرامی اسلام فرمود: البته شوهر نیز دارای همین نوع از عقاب است، در صورتی که همسر خویش را بیازارد و به او ظلم روا دارد. (وسائل الشیعه، ج ۲۰، ص ۱۶۳؛ بحارالانوار، ج ۷۳، ص ۳۶۳)

۴ ۸. پنج چیز مانع قبولی نماز

۴ ۸. پنج چیز مانع قبولی نماز

قَالَ الرسول الله صلی الله علیه و آله : لَایَقْبَلُ اللَّهُ صَلَاهَ خَمْسَهِ نَفَرِ الْآبِقِ مِنْ سَیِّدِهِ وَ امْرَأَهٍ لَا یَرْضَی عَنْهَا زَوْجُهَا وَ مُدْمِنِ الْخَمْرِ وَ الْعَاقِّ وَ آکِلِ الرِّبَا.

رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله فرمود: خداوند نماز پنج گروه را ثواب نمی دهد اگرچه باید نماز بخوانند: ۱. بنده ای که از نزد مولای خود فرار کرده است؛ ۲. زنی که شوهرش از وی راضی نیست؛ ۳. شراب خوار و دائم الخمر؛ ۴. کسی که عاق والدین شده است. ۵. رباخوار. (مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۱۳، ص ۳۳۲)

ص: ۲۸

۵. شرایط کمال نماز

اشاره

۵. شرایط کمال نماز

زیر فصل ها

۱ ۵. نماز ناقص

۱ ۵. نماز ناقص

قَالَ النبی صلی الله علیه و آله : وَ لَا صَلَاهَ لِمَنْ لَا یُتِمُّ رُکُوعَهَا وَ سُجُودَهَا.

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: کسی که رکوع و سجده نماز را نیکو انجام نمی دهد، نمازش کامل نیست. (بحارالانوار، ج ۶۹، ص ۱۹۸؛ مستدرک الوسائل، ج ۳، ص۳۶)

۲ ۵. خشوع زینت نماز

۲ ۵. خشوع زینت نماز

قَالَ النبی صلی الله علیه و آله : الْخُشُوعُ زِینَهُ الصَّلَاه.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: خشوع، زینت نماز است. (کنزالفوائد، ج ۱، ص ۲۹۹؛ بحارالانوار، ج ۷۴، ص ۱۳۱)

۳ ۵. اثر حضور قلب

۳ ۵. اثر حضور قلب

قَالَ رسول الله صلی الله علیه و آله : إِذَا قَامَ الْعَبْدُ إِلَی الصَّلَاهِ فَکَانَ هَوَاهُ وَ قَلْبُهُ إِلَی اللَّهِ تَعَالَی انْصَرَفَ کَیَوْمَ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ.

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: هنگامی که انسان برای نماز می ایستد، اگر همه توجه اش و قلبش به سوی خدا باشد، نمازش

ص: ۲۹

تمام می شود، در حالی که مثل روزی است که پاک به دنیا آمده است. (بحارالانوار، ج ۸۱، ص ۲۶۱)

۴ ۵. حضور قلب و آمرزش گناهان

۴ ۵. حضور قلب و آمرزش گناهان

قَالَ النبی صلی الله علیه و آله : مَنْ صَلَّی رَکْعَتَیْنِ وَ لَمْ یُحَدِّ ثْ فِیهِمَا نَفْسَهُ بِشَیْ ءٍ مِنْ أُمُورِ الدُّنْیَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَه.

رسول اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: کسی که دو رکعت نماز بخواند و در آن دو رکعت، قلب خود را به چیزی از امور دنیا مشغول نکند، خداوند گناهانش را می آمرزد. (بحارالانوار، ج ۸۱، ص ۲۴۹)

۵ ۵. آمادگی کامل برای نماز

۵ ۵. آمادگی کامل برای نماز

قَالَ الباقر علیه السلام : لَا تَقُمْ إِلَی الصَّلَاهِ مُتَکَاسِلًا وَ لَا مُتَنَاعِساً وَ لَا مُتَثَاقِلًا فَإِنَّهَا مِنْ خِلَالِ النِّفَاق.

امام باقر علیه السلام فرمود: در حال کسالت و خواب آلودگی و سنگینی به نماز نایست. چون از نشانه های نفاق است. (الکافی (ط الاسلامیه)، ج ۳، ص ۲۹۹؛ بحارالانوار، ج ۸۱، ص ۲۰۲)

۶ ۵. تحقیر نماز و محرومیت از شفاعت

۶ ۵. تحقیر نماز و محرومیت از شفاعت

قَالَ الصادق علیه السلام : إِنَّهُ لَا یَنَالُ شَفَاعَتَنَا مَنِ اسْتَخَفَّ بِالصَّلَاهِ.

امام صادق علیه السلام فرمود: هر کس نماز را سبک بشمارد، به شفاعت ما دست نخواهد یافت. (الکافی (ط الاسلامیه)، ج ۳، ص ۲۷۰؛ وسائل الشیعه، ج ۲۵، ص ۳۲۹)

۷ ۵. دزدترین مردم

۷ ۵. دزدترین مردم

قَالَ النبی صلی الله علیه و آله : أَسْرَقُ النَّاسِ الَّذِی یَسْرِقُ مِنْ صَلَاتِهِ تُلَفُّ کَمَا یُلَفُّ الثَّوْبُ الْخَلَقُ فَیُضْرَبُ بِهَا وَجْهُهُ.

ص: ۳۰

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: دزدترین مردم کسی است که (به خاطر سرعت و شتابزدگی) از نماز خود می کاهد، نماز چنین انسانی همچون جامه مندرسی در هم پیچیده شده، به صورت او پرتاب می شود. (وسائل الشیعه، ج ۷، ص ۱۵۱)

۸ ۵. نتیجه سبک شمردن نماز

۸ ۵. نتیجه سبک شمردن نماز

قَالَ الصادق علیه السلام : إِذَا قَامَ الْعَبْدُ فِی الصَّلَاهِ فَخَفَّفَ صَلَاتَهُ قَالَ اللَّهُ تَبَارَکَ وَ تَعَالَی لِمَلَائِکَتِهِ أَمَا تَرَوْنَ إِلَی عَبْدِی کَأَنَّهُ یَرَی أَنَّ قَضَاءَ حَوَائِجِهِ بِیَدِ غَیْرِی أ مَا یَعْلَمُ أَنَّ قَضَاءَ حَوَائِجِهِ بِیَدِی.

امام صادق علیه السلام فرمود: هرگاه بنده برای نماز به پا خیزد و نمازش را سبک ادا کند، خداوند به فرشتگان خود می فرماید: آیا به بنده من نمی نگرید که گویا برآوردن حاجت هایش را به دست دیگری غیر از من می بیند آیا نمی داند که برآوردن حوائج او به دست من است. (الکافی (ط الاسلامیه)، ج ۳، ص ۲۶۹؛ تهذیب الاحکام، ج ۱، ص ۲۴۰)

ص: ۳۱

۶. نماز اول وقت

اشاره

۶. نماز اول وقت

زیر فصل ها

۶ ۱. امتحان شیعه با نماز اول وقت

۶ ۱. امتحان شیعه با نماز اول وقت

قَالَ الصادق علیه السلام : امْتَحِنُوا شِیعَتَنَا عِنْدَ ثَلَاثٍ عِنْدَ مَوَاقِیتِ الصَّلَاهِ کَیْفَ مُحَافَظَتُهُمْ عَلَیْهَا وَ عِنْدَ أَسْرَارِهِمْ کَیْفَ حِفْظُهُمْ لَهَا عِنْدَ عَدُوِّنَا وَ إِلَی أَمْوَالِهِمْ کَیْفَ مُوَاسَاتُهُمْ لِإِخْوَانِهِمْ فِیهَا.

امام صادق علیه السلام فرمود: شیعیان ما را در سه چیز آزمایش کنید: در اوقات نماز که تا چه اندازه مراقبت آنها را دارند و در اسرار مذهبی که چگونه آنها را از دشمنان ما حفظ می کنند و در ثروتشان که با برادران دینی خود تا چه مقدار کمک و همراهی می کنند. (خصال، ج ۱، ص ۱۰۳؛ وسائل الشیعه، ج ۴، ص ۱۱۲؛ بحارالانوار، ج ۸۰ ص ۲۲)

۶ ۲. محرومیت از شفاعت

۶ ۲. محرومیت از شفاعت

قَالَ النبی صلی الله علیه و آله : لَا یَنَالُ شَفَاعَتِی مَنْ أَخَّرَ الصَّلَاهَ بَعْدَ وَقْتِهَا.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: کسی که نماز را از وقتش تأخیر بیندازد، فردای قیامت به شفاعت من نخواهد رسید. (المحاسن، ج ۱، ص ۸۰؛ بحارالانوار، ج ۸۰، ص ۲۰)

ص: ۳۲

۳ ۶. توصیه به نماز اول وقت

۳ ۶. توصیه به نماز اول وقت

قَالَ امیرالمؤمنین علی علیه السـلام : صَلِ الصَّلَاهَ لِوَقْتِهَا الْمُؤَقَّتِ لَهَا وَ لَا تُعَجِّلْ وَقْتَهَا لِفَرَاغٍ وَ لَا تُؤَخِّرْهَا عَنْ وَقْتِهَا لِاشْتِغَالٍ وَ اعْلَمْ أَنَّ کُلَّ شَیْ ءٍ مِنْ عَمَلِکَ تَبَعٌ لِصَلَاتِکَ.

امام علی علیه السـلام فرمود: نماز را در وقت مقرر آن به جای آور، و به خاطر فراغت نماز را جلو نینـداز و به علت اشـتغال آن را به تـأخیر میفکن، و بـدان که همه اعمال تو بسـته به نماز توست. (نهـج البلاغه (صـبحی الصالـح)، ص ۳۸۴؛ شـرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید، ج ۱۵، ص ۱۶۴)

۴ ۶. ارزش نماز اول وقت

۴ ۶. ارزش نماز اول وقت

قَالَ الباقر علیه السلام : هَذِهِ الْفَرِیضَهُ مَنْ صَلَّاهَا لِوَقْتِهَا عَارِفاً بِحَقِّهَا لَا یُؤْثِرُ عَلَیْهَا غَیْرَهَا کَتَبَ اللَّهُ لَهُ بَرَاءَهً لَا یُعَذِّبُهُ وَ مَنْ صَلَّاهَا لِغَیْرِ وَقْتِهَا مُؤْثِراً عَلَیْهَا غَیْرَهَا فَإِنَّ ذَلِکَ إِلَیْهِ إِنْ شَاءَ غَفَرَ لَهُ وَ إِنْ شَاءَ عَذَّبَهُ.

امـام بـاقر علیه السـلام فرمـود: این نمـاز واجب راهر کس آن را در وقتش بخوانـد و حقش را بدانـد و کـاری را بر آن مقـدم نـدارد خداونـد بی گنـاهیش را می نویسـد و عـذابش نمی کنـد و هر کس در غیر وقتش بخوانـد و کارهـای دیگر را بر آن مقـدم کند سرانجامش با خداست اگر خواست می آمرزد و اگر خواست عذاب می کند. (وسائل الشیعه، ج ۴، ص ۱۱۴)

۵ ۶. مراقبت بر اوقات نماز

۵ ۶. مراقبت بر اوقات نماز

قَالَ الرضا علیه السلام : حَافِظُوا عَلَی مَوَاقِیتِ الصَّلَاهِ فَإِنَّ الْعَبْدَ لَا یَأْمَنُ الْحَوَادِث.

امام رضا علیه السلام فرمود: مراقب وقت های نماز باشید (که تا وقتش فرا رسید انجام دهید) چرا که انسان از حوادثی که مانع

ص: ۳۳

انجام نماز در وقت گردد، ایمن نیست. (الفقه المنسوب إلی رضا علیه السلام ، ص ۱۰۰؛ بحارالانوار، ج ۸۰، ص ۲۰)

۶ ۶. محبوبیت نماز اول وقت

۶ ۶. محبوبیت نماز اول وقت

قَالَ الصادق علیه السلام : أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ الصَّلَاهُ لِوَقْتِهَا وَ بِرُّ الْوَالِدَيْنِ وَ الْجِهَادُ فِی سَبِيلِ اللَّهِ.

به امام صادق علیه السلام عرض کردم کدام اعمال از همه بهتر است امام صادق علیه السلام فرمود: بهترین اعمال نزد خداوند، نماز اول وقت است، پس از آن نیکی بر پدر و مادر، و سپس جهاد در راه خدا است. (بحارالانوار، ج ۷۱، ص ۴۵؛ وسائل الشیعه، ج ۱۵، ص ۱۹)

۶ ۷. ثواب نماز صبح در اول وقت

۶ ۷. ثواب نماز صبح در اول وقت

قَالَ الصادق علیه السلام : فَإِذَا صَلَّی الْعَبْدُ صَلَاهَ الصُّبْحِ مَعَ طُلُوعِ الْفَجْرِ أُثْبِتَتْ لَهُ مَرَّتَيْنِ اَثبَتَها مَلَائِكَهُ اللَّيْلِ وَ مَلَائِكَهُ النَّهَارِ.

امام صادق علیه السلام فرمود: پس هرگاه بنده خدا نماز صبح را با طلوع فجر به جای آورد دو مرتبه برای او ثواب نوشته می شود، هم فرشته صبح و هم فرشته شب می نویسند. (بحارالانوار، ج ۸۰، ص ۹۹؛ الکافی (ط دارالحدیث)، ج ۶، ص ۲۸۳)

۶ ۸. نماز اول وقت و جدایی از غافلین

۶ ۸. نماز اول وقت و جدایی از غافلین

قَالَ الباقر علیه السلام : أَيُّمَا مُؤْمِنٍ حَافَظَ عَلَی الصَّلَوَاتِ الْمَفْرُوضَهِ فَصَلَّاهَا لِوَقْتِهَا فَلَيْسَ هَذَا مِنَ الْغَافِلِينَ.

امام باقر علیه السلام فرمود: هر مؤمنی محافظت بر نمازش نماید، و او را در وقتش به جا آورد، از انسان های غافل شمرده نمی شود. (الکافی (ط الاسلامیه)، ج ۳، ۲۷۰؛ وسائل الشیعه، ج ۳، ص ۷۹)

ص: ۳۴

۷. عواقب ترک نماز

اشاره

۷. عواقب ترك نماز

زیر فصل ها

۷ ۱. ترک نماز باعث حبط عمل

۷ ۱. ترك نماز باعث حبط عمل

قَالَ رسول الله صلی الله علیه و آله : مَنْ تَرَکَ صَلَاتَهُ حَتَّی تَفُوتَهُ مِنْ غَیْرِ عُذْرٍ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُه.

رسول اكرم صلی الله علیه و آله فرمود: كسی كه نمازش را بدون عذر ترك كند (نخواند) تا وقت آن بگذرد، عمل نیك گذشته اش نابود می شود. (بحارالانوار، ج ۷۹، ص ۲۰۳)

۷ ۲. فاصله کفر و ایمان

۷ ۲. فاصله كفر و ایمان

قَالَ النبی صلی الله علیه و آله : بَیْنَ الْعَبْدِ وَ بَیْنَ الْکُفْرِ تَرْکُ الصَّلَاه.

پیامبر اكرم صلی الله علیه و آله فرمود: فاصله كفر و بندگی ترك نماز است. (بحارالانوار، ج ۷۹، ص ۲۰۲)

۷ ۳. بیزاری از تارک الصلوه

۷ ۳. بیزاری از تارك الصلوه

قَالَ الصادق علیه السلام : جَاءَ رَجُلٌ إِلَی النَّبِیِّ علیه السلام فقَالَ یَا رَسُولَ اللَّهِ أَوْصِنِی فقَالَ لَا تَدَعِ الصَّلَاهَ مُتَعَمِّداً فَإِنَّ مَنْ تَرَکَهَا مُتَعَمِّداً فَقَدْ بَرِئَتْ مِنْهُ مِلَّهُ الْإِسْلَام.

ص: ۳۵

امام صادق علیه السلام فرمود: مردی پیش رسول خدا صلی الله علیه و آله آمد و عرض کرد: یارسول الله! مرا نصیحتی بفرمایید، حضرت فرمود: نماز را عمداً رها مکن، زیرا کسی که عمداً نماز را ترک کند ملت اسلام از او بیزار است. (الکافی (ط - الإسلامیه)، ج ۳، ص ۴۸۸؛ وسائل الشیعه، ج ۴، ص ۴۲)

۴ ۷. درخواست بی نماز در برزخ

۴ ۷. درخواست بی نماز در برزخ

قَالَ رسول الله صلی الله علیه و آله : یَا عَلِیُّ تَارِکُ الصلاه یَسْئَلُ الرَّجْعَهَ إِلَی الدُّنْیا.

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: یا علی در عالم برزخ بی نماز درخواست می کند به دنیا برگردد. (بحارالانوار، ج ۷۴، ص ۵۸)

ص: ۳۶

۸. فضائل اذان

اشاره

۸. فضائل اذان

زیر فصل ها

۸ ۱. آثار اذان و اقامه

۸ ۱. آثار اذان و اقامه

قَالَ الصادق علیه السلام : انَّ مَنْ صَلَّی بِأَذَانٍ وَ إِقَامَهٍ صَلَّی خَلْفَهُ صَفَّانِ مِنَ الْمَلَائِکَهِ وَ مَنْ صَلَّی بِإِقَامَهٍ بِغَیْرِ أَذَانٍ صَلَّی خَلْفَهُ صَفٌّ وَاحِدٌ وَ حَدُّ الصَّفِّ مَا بَیْنَ الْمَشْرِقِ وَ الْمَغْرِبِ.

امام صادق علیه السلام فرمود: هر کس که نماز را با اذان و اقامه بخواند، دو صف از فرشتگان در پشت سرش نماز می گزارند، و کسی که نماز را با اقامه تنها بخواند یک صف از فرشتگان در پشت سرش نماز می خوانند و اندازه صف به قدر میان مشرق و مغرب است. (من لا یحضره الفقیه، ج ۱، ص ۲۸۷؛ بحارالانوار، ج ۸۱، ص ۱۴۷)

۸ ۲. سربلندی اذان گویان در قیامت

۸ ۲. سربلندی اذان گویان در قیامت

قَالَ امیرالمومنین علیه السلام : یُحْشَرُ الْمُؤَذِّنُونَ یَوْمَ الْقِیَامَهِ طِوَالَ الْأَعْنَاقِ.

امیرمومنان علی علیه السلام فرمود: اذان گویان، روز قیامت با سرافرازی محشور می شوند. (المحاسن، ج ۱، ص ۴۹؛ بحارالانوار، ج ۸۱، ص ۱۴۹)

ص: ۳۷

۸ ۳. ثواب اذان گو

۸ ۳. ثواب اذان گو

قَالَ الباقر علیه السلام : الْمُؤَذِّنُ یُغْفَرُ لَهُ مَدَّ صَوْتِهِ فِی السَّمَاءِ وَ مَدَّ بَصَرِهِ وَ یُصَدِّقُهُ کُلُّ رَطْبٍ وَ یَابِسٍ سَمِعَهُ [مَعَهُ] وَ لَهُ مِنْ کُلِّ مَنْ یُصَلِّی فِی مَسْجِدِهِ سَهْمٌ وَ مِنْ کُلِّ مَنْ یُصَلِّی بِصَوْتِهِ حَسَنَه.

امام باقر علیه السلام فرمود: خداوند مؤذن را به اندازه ای که چشمش می بیند و صدایش در آسمان می پیچد می آمرزد، هر خشک و تری که آواز او را می شنود او را تصدیق می کند، و از ثواب هر کس که با او در مسجد نماز گزارد سهمی نصیب او شود و به عدد هرکس که به بانگ او (در غیر مسجد) نماز بخواند حسنه ای برای اوست. (من لا یحضره الفقیه، ج ۱، ص ۲۸۵)

ص: ۳۸

۹. نماز جماعت

اشاره

۹. نماز جماعت

زیر فصل ها

۹ ۱. فلسفه نماز جماعت

۹۱. فلسفه نماز جماعت

قَالَ الرضا علیه السلام : إِنَّمَا جُعِلَتِ الْجَمَاعَهُ لِئَلَّا یَکُونَ الْإِخْلَاصُ وَ التَّوْحِیدُ وَ الْإِسْلَامُ وَ الْعِبَادَهُ لِلَّهِ إِلَّا ظَاهِراً مَکْشُوفاً مَشْهُورا.

امام رضا علیه السلام فرمود: نماز جماعت به این جهت قرار داده شده است، تا اخلاص و یگانگی و اسلام و عبادتِ خداوند آشکار، علنی و ظاهر باشد. (وسائل الشیعه، ج ۸، ص ۲۸۷؛ بحارالانوار، ج ۸۵، ص ۱۲)

۹۲. خوش گمانی به نمازگزار به جماعت

۹۲. خوش گمانی به نمازگزار به جماعت

قَالَ الصادق علیه السلام : مَنْ صَلَّی خَمْسَ صَلَوَاتٍ فِی الْیَوْمِ وَ اللَّیْلَهِ فِی جَمَاعَهٍ فَظُنُّوا بِهِ خَیْراً وَ أَجِیزُوا شَهَادَتَهُ.

امام صادق علیه السلام فرمود: هر که پنج نماز شبانه روز را به جماعت بخواند به او خوش گمان باشید و گواهی اش را بپذیرید. (الأمالی (صدوق)، ص ۳۳۸؛ بحارالانوار، ج ۸۵، ص ۸؛ وسائل الشیعه، ج ۲۷، ص ۳۹۵)

ص: ۳۹

۹۳. صف جهاد و صف جماعت

۹۳. صف جهاد و صف جماعت

قَالَ الکاظم علیه السلام : إِنَّ الصَّلَاهَ فِی الصَّفِ الْأَوَّلِ کَالْجِهَادِ فِی سَبِیلِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ.

امام کاظم علیه السـلام فرمود: نماز خواندن در صف اول، مانند جهاد در راه خداست. (من لا یحضـره الفقیه، ج ۱، ص ۳۸۵؛ وسائل الشیعه، ج ۸، ص ۳۰۷)

۹۴. اهتمام به نماز جماعت

۹۴. اهتمام به نماز جماعت

قَالَ الصادق علیه السلام : قَالَ لقمان لِابِنهِ... وَ صَلِّ فِی جَمَاعَهٍ وَ لَوْ عَلَی رَأْسِ زُجٍ.

امـام صادق علیه السـلام فرمود: لقمان به فرزنـدش گفت: ... نماز را به جماعت بخوان اگر چه سـر نیزه باشـی! (المحاسن، ج ۲، ص ۳۷۵؛ من لا یحضره الفقیه، ج ۲، ص ۲۹۷)

۹۵. فضیلت نماز جماعت

۹۵. فضیلت نماز جماعت

قَالَ الصادق علیه السلام : فَضلُ صَلاهِ الرَّجلِ فی جَماعَهٍ علی صَلاهِ الرَّجلِ وَحدَه خَمس و عشرون دَرجَهً فی الجَنّه.

امام صادق علیه السـلام فرمود: نماز انسان به صورت جماعت بیست و پنج درجه در بهشت برتر است از نماز فُرادی. (بحارالانوار، ج ۸۵، ص ۱۶)

۹۶. مداومت بر نماز جماعت

۹۶. مداومت بر نماز جماعت

قَالَ رسول الله صلی الله علیه و آله : وَ مَنْ لَزِمَ جَمَاعَهَ الْمُسْلِمِینَ حَرُمَتْ عَلَیْهِمْ غِیبَتُهُ وَ ثَبَتَتْ عَدَالَتُهُ.

ص: ۴۰

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: کسی که بر نماز جماعت مداومت داشته باشد، غیبت او بر مسلمانان حرام و عدالتش ثابت می شود. (وسائل الشیعه، ج ۸، ص ۳۱۷؛ بحارالانوار، ج ۸۰، ص ۳۵۴)

۹۷. استجابت دعا بعد از نماز جماعت

۹۷. استجابت دعا بعد از نماز جماعت

قَالَ رسول الله صلی الله علیه و آله : إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَسْتَحْيِي مِنْ عَبْدِهِ إِذَا صَلَّى فِي جَمَاعَةٍ ثُمَّ سَئَلَهُ حَاجَةً أَنْ يَنْصَرِفَ حَتَّى يَقْضِيَه.

رسول گرامی صلی الله علیه و آله فرمود: خداوند شرم می کند از بنده ای که پس از نماز جماعت از او چیزی بخواهد و به او عطا نفرماید. (مجموعه ورام، ج ۱، ۴؛ بحارالانوار، ج ۸۵، ص ۴)

۹۸. اهمیت نماز جماعت در صبح

۹۸. اهمیت نماز جماعت در صبح

قَالَ عَلِيٌّ علیه السلام يَا أَبَا الدَّرْدَاءِ: لَأَنْ أُصَلِّيَ الْعِشَاءَ وَ الْفَجْرَ فِي جَمَاعَةٍ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ أُحْيِيَ مَا بَيْنَهُمَا أَ وَ مَا سَمِعْتَ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله يَقُولُ لَوْ يَعْلَمُونَ مَا فِيهِمَا لَأَتَوْهُمَا وَ لَوْ حَبْواً.

امام علی علیه السلام فرمود: یا ابی الدرداء اگر نماز عشا و صبح را به جماعت بخوانم، در نظرم محبوب تر ازعبادت و شب زنده داری بین این دو نماز است آیا نشنیده ای کلام پیامبر را که فرمود: اگر مردم می دانستند چه ها در آن دو نماز است خود را بر روی زمین می کشیدند و در آن دو نماز حاضر می شدند. (مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۶، ص ۴۵۳؛ بحارالانوار، ج ۸۵، ص ۱۷)

۹۹. شرط امام جماعت

۹۹. شرط امام جماعت

قَالَ النبی صلی الله علیه و آله : إِمَامُ الْقَوْمِ وَافِدُهُمْ فَقَدِّمُوا فِي صَلَاتِكُمْ أَفْضَلَكُمْ.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: امام جماعت هر جمعی نماینده آن

ص: ۴۱

در پیشگاه خداوند می باشد، پس در نمازتان بهترین ها را برگزینید. (بحارالانوار، ج ۸۵، ص ۱۰۹)

۹.۱۰. توجه امام جماعت به مأمومین

اشاره

۹.۱۰. توجه امام جماعت به مأمومین

قَالَ الصادق علیه السلام : یَنْبَغِی لِلْإِمَامِ أَنْ یَکُونَ صَلَاتُهُ عَلَی صَلَاهِ أَضْعَفِ مَنْ خَلْفَهُ.

امام صادق علیه السلام فرمود: بر امام جماعت شایسته است که نمازش بر اساس نماز ضعیف ترین مأمومین خود باشد (نماز جماعت خود را طولانی نکند). (من لا یحضره الفقیه، ج ۱، ص ۳۹۰)

رعایت ضعیف ترین مامومین

رعایت ضعیف ترین مامومین

قَالَ الصادق علیه السلام : إِذَا صَلَّیْتَ وَحْدَکَ فَطَوِّلْ فَإِنَّهَا الْعِبَادَهُ وَ إِذَا صَلَّیْتَ بِقَوْمٍ فَصَلِّ صَلَاهَ أَضْعَفِهِمْ

امام صادق علیه السلام فرمود: هنگامی که نماز فرادی می خوانی آن را طولانی کن زیرا نماز عبادت است. ولی هنگامی که امام جماعت هستی نمازت را به اندازه طاقت ضعیفترین نمازگزار طول بده. (بحار الأنوار، ج ۸۵، ص، ۱۱۱)

۹.۱۱. مقدار نماز جماعت

۹.۱۱. مقدار نماز جماعت

قَالَ امیرالمومنین علیه السلام : إِذَا قُمْتَ فِی صَلَاتِکَ لِلنَّاسِ فَلَا تَکُونَنَّ مُنَفِّراً وَ لَا مُضَیِّعاً فَإِنَّ فِی النَّاسِ مَنْ بِهِ الْعِلَّهُ وَ لَهُ الْحَاجَه.

امیرمومنان علی علیه السلام به مالك اشتر فرمود: و هنگامی که به نماز جماعت برای مردم می ایستی بایـد نمازت نه نفرت آور و نه تضییع کننده باشد (نه آن قدر آن را طول بده که موجب تنفر

ص: ۴۲

مأمومین شود و نه آن قدر سریع که نماز را ضایع کنی) زیرا در بین مردمی که با تو به نماز ایستاده اند، هم بیمار و هم حاجتمند است. (نهج البلاغه (صبحی صالح)، ص ۴۴۰)

۱۲ ۹. صفوفِ مساوی، کامل کننده نماز

۱۲ ۹. صفوفِ مساوی، کامل کننده نماز

قَالَ النبی صلی الله علیه و آله : سَوّوا صُفوفَکُم فَاِنَّ تَسویهَ الصَّفِ تَمام الصَّلاهِ.

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: صف های نماز جماعت را مساوی کنید، پس همانا که مساوی کردن صف ها، کامل کننده نماز است. (بحارالانوار، ج ۸۵، ص ۲۰)

۱۳ ۹. فضیلت صف اول

۱۳ ۹. فضیلت صف اول

قَالَ الرضا علیه السلام : أَفْضَلُ الصُّفُوفِ أَوَّلُهَا وَ أَفْضَلُ أَوَّلِهَا مَا قَرُبَ مِنَ الْإِمَام.

امام رضا علیه السلام فرمود: بهترین صف های نماز جماعت، صف اول است، و بهترین جای صف اول، نزدیک ترین مکان به امام است. (الفقه المنسوب إلی الامام رضا علیه السلام ، ص ۱۴۳؛ بحارالانوار، ج ۸۵، ص ۱۰۵)

۱۴ ۹. نکوهش بی میلی مساجد

۱۴ ۹. نکوهش بی میلی مساجد

قَالَ الصادق علیه السلام : وَ مَنْ صَلَّی فِی بَیْتِهِ جَمَاعَهً رَغْبَهً عَنِ الْمَسْجِدِ فَلَا صَلَاهَ لَهُ، وَ لَا لِمَنْ صَلَّی مَعَهُ، إِلَّا مِنْ عِلَّهٍ تَمْنَعُ مِنَ الْمَسْجِدِ.

امام صادق علیه السلام فرمود: و هر کس از روی بی میلی به مساجد، در خانه اش نماز جماعت بخواند، برای او و کسانی که با او نماز جماعت خوانده اند، نماز کاملی نخواهد بود، مگر آنکه واقعاً علتی مانع از حضور در مسجد بوده باشد. (الأمالی (طوسی)، ص ۶۹۶؛ وسائل الشیعه، ج ۵، ص ۱۹۶)

ص: ۴۳

۹۱۵. بی اعتنایی به نماز جماعت

۹۱۵. بی اعتنایی به نماز جماعت

قَالَ الباقر علیه السلام : مَنْ سَمِعَ النِّدَاءَ مِنْ جِیرَانِ الْمَسْجِدِ فَلَمْ یُجِبْ فَلَا صَلَاهَ لَهُ.

امام باقر علیه السلام فرمود: هر کس از همسایگان مسجد صدای اذان جماعت را بشنوند و در جماعت شرکت نکند، نمازش کمال ندارد. (وسائل الشیعه، ج ۸، ص ۲۹۴)

ص: ۴۴

۱۰. نماز جمعه

اشاره

۱۰. نماز جمعه

زیر فصل ها

۱۰۱. نماز جمعه و بخشش گناهان

۱۰۱. نماز جمعه و بخشش گناهان

قَالَ النبی صلی الله علیه و آله : مَن اَتَی الجُمعهَ ایماناً وَاحتِساباً اِستَأنفَ العَملَ.

پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله فرمود: کسی که در نماز جمعه با ایمان و قصد پاک و خشنودی خدا داخل شود، اعمال خود را از سر گیرد. (کنایه از این است که گناهان گذشته اش بخشیده می شود). (من لا یحضره الفقیه، ج ۱، ص ۴۲۷)

۱۰۲. نماز جماعت و نماز جمعه کامل کننده اجر

۱۰۲. نماز جماعت و نماز جمعه کامل کننده اجر

قَالَ رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: مَنْ صَلَّی الْخَمْسَ فِی الْجَمَاعَهِ وَ حَافَظَ عَلَی الْجُمُعَهِ فَقَدِ اكْتَالَ الْأَجْرَ بِالْمِكْيَالِ الْأَوْفَى.

رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله فرمود: کسی که نماز پنج وقت خود را به جماعت بخواند و به نماز جمعه حاضر شود، پس به تحقیق اجر خود را به حد کافی دریافت کرده است. (مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۶، ص ۴۴۸)

ص: ۴۵

۳ ۱۰. نماز جمعه و نجات از عذاب

۳ ۱۰. نماز جمعه و نجات از عذاب

قَالَ الصادق علیه السلام : ما مِن قَدمٍ سَعَت الی الجمعه اِلاّ حَرَّم اللهُ جَسَدَها عَلَی النّارِ.

امام صادق علیه السلام فرمود: هیچ گامی به سوی نماز جمعه نمی رود مگر آنکه خداوند بدنش را بر آتش جهنم حرام کند. (وسائل الشیعه، ج ۷، ص ۲۹۷؛ بحارالانوار، ج ۸۶، ص ۱۸۴)

ص: ۴۶

۱۱. نماز شب

اشاره

۱۱. نماز شب

زیر فصل ها

۱ ۱۱. اهمیت نماز شب

۱ ۱۱. اهمیت نماز شب

قَالَ الصَّادِقُ علیه السلام : عَلَیْکُمْ بِصَلَاهِ اللَّیْلِ فَإِنَّهَا سُنَّهُ نَبِیِّکُمْ وَ أَدَبُ الصَّالِحِینَ قَبْلَکُمْ وَ مَطْرَدَهُ الدَّاءِ عَنْ أَجْسَادِکُمْ.

امام صادق علیه السلام فرمود: شما را به نماز شب سفارش می کنم که آن سنت پیامبر شما و طریقه و شیوه صالحان و نیکوکاران پیش از شما و برطرف کننده درد و ناخوشی از تن های شماست. (من لا یحضره الفقیه، ج ۱، ص۴۷۲)

۲ ۱۱.افتخار مومن

۲ ۱۱.افتخار مومن

قَالَ الصَّادِقَ علیه السلام : ثَلَاثَهٌ هُنَّ فَخْرُ الْمُؤْمِنِ وَ زِینَهٌ فِی الدُّنْیَا وَ الْآخِرَهِ الصَّلَاهُ فِی آخِرِ اللَّیْلِ وَ یَأْسُهُ مِمَّا فِی أَیْدِی النَّاسِ وَ وَلَایَهُ الْإِمَامِ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ ص.

امام صادق علیه السلام فرمود: سه چیز افتخار مومن و زینت او در دنیا و آخرت است، و آنها خواندن نماز شب، طمع نداشتن به اموال مردم و قبول ولایت امامی از آل محمد علیه السلام است. (بحار الأنوار، ج ۸۴ ص ۱۴۰)

ص: ۴۷

۳ ۱۱. کفاره گناه

۳ ۱۱. کفاره گناه

قَالَ الصادق علیه السلام : صَلَاةُ الْمُؤْمِنِ بِاللَّیْلِ تَذْهَبُ بِمَا عَمِلَ مِنْ ذَنْبٍ بِالنَّهَارِ.

امام صادق علیه السلام فرمود: نماز شب مؤمن گناهان روزش را محو می کند. (الکافی (ط الاسلامیه)، ج ۳، ص ۲۶۶؛ من لایحضره الفقیه، ج ۱، ص۴۷۳)

ص: ۴۸

۱۲.آداب نماز

اشاره

۱۲.آداب نماز

زیر فصل ها

الف) آداب ظاهری

ب) آداب باطنی

الف) آداب ظاهری

اشاره

الف) آداب ظاهری

زیر فصل ها

۱ ۱۲. مسواک زدن

۲ ۱۲. خوشبو بودن

۱۲-۳.پوشیدن بهترین لباس

۴ ۱۲. دعا قبل وبعد از نماز

۵ ۱۲. عدم التفات به غیر

۶ ۱۲..خواب آلوده نبودن

۱ ۱۲. مسواک زدن

۱ ۱۲. مسواک زدن

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلی الله علیه و آله : رَكْعَتَانِ بِسِوَاكٍ أَفْضَلُ مِنْ سَبْعِينَ رَكْعَةً بِغَيْرِ سِوَاكٍ.

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله فرمود: دو رکعت[کسی که] مسواک زده بهتر از هفتاد رکعت بدون مسواک است. (المحاسن، ج ۲،

ص ۵۶۱)

۲ ۱۲. خوشبو بودن

۲ ۱۲. خوشبو بودن

قَالَ الصادق علیه السلام : صَلَاهُ مُتَطَیِّبٍ أَفْضَلُ مِنْ سَبْعِینَ صَلَاهً بِغَیْرِ طِیبٍ.

امام صادق علیه السلام فرمود: نماز شخص خوشبو برتر از هفتاد نماز بدون بوی خوش است. (وسائل الشیعه، ج ۴، ص : ۴۳۴)

۱۲-۳.پوشیدن بهترین لباس

۱۲-۳.پوشیدن بهترین لباس

کَانَ الْحَسَنُ بْنُ عَلِیٍّ علیه السلام : إِذَا قَامَ إِلَی الصَّلَاهِ لَبِسَ أَجْوَدَ ثِیَابِهِ فَقِیلَ لَهُ یَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ لِمَ تَلْبَسُ أَجْوَدَ ثِیَابِکَ فقَالَ إِنَّ اللَّهَ

ص: ۴۹

جَمِيلٌ يُحِبُّ الْجَمَالَ فَأَتَجَمَّلُ لِرَبِّى وَ هُوَ يَقُولُ خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ فَأُحِبُّ أَنْ أَلْبَسَ أَجْوَدَ ثِيَابِى.

امام حسن علیه السلام هرگاه به نماز می ایستاد، بهترین لباسش را می پوشید، پس به ایشان گفته شد: ای پسر فرستاده خدا، چرا بهترین لباست را می پوشی؟ فرمود: خداوند متعال زیباست و زیبایی را دوست دارد. پس برای پروردگارم خود را زیبا می سازم که می فرماید: نزد هر مسجد زینتتان را بر گیرید. پس دوست می دارم که بهترین لباسم را به تن کنم. (بحار الأنوار، ج ۸۰، ص ۱۷۵)

۴ ۱۲. دعا قبل وبعد از نماز

۴ ۱۲. دعا قبل وبعد از نماز

قَالَ الجواد علیه السلام : الْمَسْأَلَهُ قَبْلَ الصَّلَاهِ وَ بَعْدَهَا مُسْتَجَابَهٌ.

امام جواد علیه السلام فرمود: دعا قبل و بعد از نماز مستجاب است. (بحار الأنوار، ج ۸۲، ص ۳۲۵)

۵ ۱۲. عدم التفات به غیر

۵ ۱۲. عدم التفات به غیر

قَالَ علی علیه السلام : وَ لَا يَعْبَثِ الرَّجُلُ فِى صَلَاتِهِ بِلِحْيَتِهِ وَ لَا بِمَا يَشْغَلُهُ عَنْ صَلَاتِهِ

امام علی علیه السلام فرمود: مرد در نماز با ریشش و آنچه او را از نمازش به خود مشغول می دارد بازی نمی کند. (وسائل الشیعه، ج ۷، ص ۲۶۱)

۶ ۱۲..خواب آلوده نبودن

۶ ۱۲..خواب آلوده نبودن

قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ علیه السلام : إِذَا غَلَبَتْكَ عَيْنُكَ وَ أَنْتَ فِى الصَّلَاهِ فَاقْطَعِ الصَّلَاهَ وَ نَمْ فَإِنَّكَ لَا تَدْرِى لَعَلَّكَ أَنْ تَدْعُوَ عَلَى نَفْسِكَ.

ص: ۵۰

امام علی علیه السلام فرمود: هرگاه در نماز، خواب بر چشمت غلبه کرد نماز را قطع کن و بخواب که تو نمی دانی، شاید بر ضد خودت دعا می کنی. (بحار الأنوار، ج ۸۱ ،ص ۳۲۰)

ب) آداب باطنی

اشاره

ب) آداب باطنی

زیر فصل ها

۱۲ ۷. مثل آخرین نماز

۱۲ ۷. مثل آخرین نماز

قَالَ النبی صلی الله علیه و آله : صَلِّ صَلَاهَ مُوَدِّعٍ فَإِنَّ فِیهِ الْوُصْلَهَ وَ الْقُرْبَی.

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: نماز بخوان همچون کسی که می خواهد از نماز وداع کند چون در آن نماز رسیدن و قرب به خداست. (بحارالانوار، ج۷۵، ص ۲۰۰؛ مصباح الشریعه، ترجمه: مصطفوی، ص ۳۲۱)

۱۲ ۸. حفاظت از نماز

۱۲ ۸. حفاظت از نماز

قَالَ امیرالمؤمنین علی علیه السلام : تَعَاهَدُوا أَمْرَ الصَّلَاهِ وَ حَافِظُوا عَلَیْهَا وَ اسْتَکْثِرُوا مِنْهَا وَ تَقَرَّبُوا بِهَا فَإِنَّهَا کانَتْ عَلَی الْمُؤْمِنِینَ کِتاباً مَوْقُوتا.

امام علی علیه السلام فرمود: نماز را بر عهده گیرید وآن را حفظ کنید. زیاد نماز بخوانید و با آن به خدا تقرب جویید، زیرا نماز دستوری است که در وقت های خاص بر مومنین واجب شده است. (نهج البلاغه (صبحی صالح)، ص ۳۱۶؛ وسائل الشیعه، ج۴، ص ۳۰؛ بحارالانوار، ج ۷۹، ص ۲۲۴)

۹ ۱۲. خواندن نماز با فراغ بال

۹ ۱۲. خواندن نماز با فراغ بال

قَالَ الصادق علیه السلام : إِذَا اسْتَقْبَلْتَ الْقِبْلَهَ فَآیِسْ مِنَ الدُّنْیَا وَ مَا فِیهَا وَ الْخَلْقِ وَ مَا هُمْ فِیهِ وَ فَرِّغْ قَلْبَکَ عَنْ کُلِّ شَاغِلٍ یَشْغَلُکَ عَنِ اللَّهِ تَعَالَی.

ص: ۵۱

امـام صـادق علیه السـلام فرمود: هنگـامی که برای نمـاز به جانب قبله ایسـتادی، دنیا و آنچه در آن است و مردم و آنچه را که به آن مشغولند را فراموش کن و قلب خود را از هر گونه سرگرم کننده ای که تو را از خدا باز دارد، فارغ ساز. (مصباح الشریعه، ص ۸۷؛ مستدرک الوسائل، ج ۴، ص ۹۵؛ بحارالانوار، ج ۸۱، ص ۲۳۰)

۱۰ .۱۲. نماز و حضور قلب

۱۰ .۱۲. نماز و حضور قلب

قَالَ رسول الله صلی الله علیه و آله : لَیْسَ لَکَ مِنْ صَلَاتِکَ إِلَّا مَا أَحْضَرْتَ فِیهِ قَلْبَکَ.

رسول خـدا صـلی الله علیه و آله فرمود: بهره ای برای تو از نماز نیست مگر به مقـداری که در آن حضور قلب داری. (عده الداعی و نجاح الساعی، ص ۱۸۱؛ بحارالانوار، ج ۸۱، ص ۲۵۹)

۱۱ .۱۲. اثر نماز عارفان

۱۱ .۱۲. اثر نماز عارفان

قَالَ امیرالمؤمنین علی علیه السلام : مَنْ أَتَی الصَّلَاهَ عَارِفاً بِحَقِّهَا غَفَرَ اللَّهُ لَه.

امام علی علیه السلام فرمود: کسی که نماز به جا آورد در حالی که عارف به حق آن باشد، خداوند او را می آمرزد. (تحف العقول، ص ۱۱۷؛ بحارالانوار، ج ۷۹، ص ۲۰۷)

۱۲ .۱۲. ثواب نماز با معرفت

۱۲ .۱۲. ثواب نماز با معرفت

قَالَ النبی صلی الله علیه و آله : رَکعَهٌ مِن عالمٍ باللَّهِ خَیرٌ مِن أَلفِ رَکعَهٍ مِن مُتجاهلٍ بِاللَّه.

پیـامبراکرم صـلی الله علیه و آله فرمود: یک رکعت نماز کسـی که عارف به خـدا باشـد، بهتر از هزار رکعت نماز کسـی است که از خدا غافل باشد. (نهج الفصاحه، ص۵۰۴)

ص: ۵۲

۱۳.نماز در مسجد

اشاره

۱۳.نماز در مسجد

زیر فصل ها

۱ ۱۳. اهمیت نماز در مسجد

۱ ۱۳. اهمیت نماز در مسجد

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلی الله علیه و آله : الْجُلُوسُ فِی الْمَسْجِدِ لِانْتِظَارِ الصَّلَاهِ عِبَادَهٌ مَا لَمْ یُحْدِثْ قِیلَ یَا رَسُولَ اللَّهِ وَ مَا الْحَدَثُ قَالَ الِاغْتِیَابُ.

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله فرمود: به انتظار نماز نشستن در مسجد، عبادت است تا آنگاه که حدثی از او سر نزند. گفته شد: ای پیامبر خدا، چگونه حدثی؟ فرمود: غیبت کردن. (بحار الأنوار، ج ۸۰، ص ۳۸۴)

۲ ۱۳. مسجد شرط کمال نماز

۲ ۱۳. مسجد شرط کمال نماز

قَالَ علی علیه السلام : لَا صَلَاهَ لِجَارِ الْمَسْجِدِ إِلَّا فِی الْمَسْجِدِ إِلَّا أَنْ یَکُونَ لَهُ عُذْرٌ أَوْ بِهِ عِلَّهٌ فَقِیلَ لَهُ وَ مَنْ جَارُ الْمَسْجِدِ یَا أَمِیرَ الْمُؤْمِنِینَ قَالَ مَنْ سَمِعَ النِّدَاءَ.

امام علی علیه السلام فرمود: برای همسایه مسجد، نمازی نیست جز در مسجد، مگر اینکه بیماری یا عذری داشته باشد. به حضرت گفته شد: ای امیر مومنان چه کسی همسایه محسوب می شود؟ حضرت فرمود آن که صدای اذان را می شنود. (دعائم الإسلام، ج ۱، ص ۱۴۸)

ص: ۵۳

۱۴.تعقیبات نماز

اشاره

۱۴.تعقیبات نماز

زیر فصل ها

۱۴ ۱. تکبیر

۱۴ ۱. تکبیر

قَالَ الباقر علیه السلام : إِذَا سَلَّمْتَ فَارْفَعْ یَدَیْکَ بِالتَّکْبِیرِ ثَلَاثاً.

امام باقر علیه السلام فرمود: هنگامی که سلام دادی ،دستانت را سه بار به تکبیر بلند کن. (بحار الأنوار، ج ۸۳، ص ۲۲)

۱۴ ۲. تسبیحات فاطمه زهرا علیه السلام

۱۴ ۲. تسبیحات فاطمه زهرا علیه السلام

قَالَ الصادق علیه السلام : مَنْ سَبَّحَ تَسْبِیحَ فَاطِمَهَ فِی دُبُرِ الْمَکْتُوبَهِ مِنْ قَبْلِ أَنْ یَبْسُطَ رِجْلَیْهِ أَوْجَبَ اللَّهُ لَهُ الْجَنَّهَ.

امام صادق علیه السلام فرمود: هر کس بعداز نماز واجب تسبیحات حضرت فاطمه علیها السلام را بگوید،قبل از حرکت خداوند بهشت را بر او واجب می کند. (بحار الأنوار، ج ۸۲، ص ۳۳۲)

۱۴ ۳. آیه الکرسی

۱۴ ۳. آیه الکرسی

قَالَ النَّبِيُّ صلى الله عليه و آله : مَنْ قَرَأَ آيَةَ الْكُرْسِيِّ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلَاةٍ لَمْ يَمْنَعْهُ دُخُولَ الْجَنَّةِ إِلَّا الْمَوْتُ وَ مَنْ قَرَأَهَا حِينَ نَامَ آمَنَهُ اللَّهُ تَعَالَى جَارَهُ وَ أَهْلَ الدُّوَيْرَاتِ حَوْلَهُ.

ص: ۵۴

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله فرمود: هرکس آیه الکرسی را در پی هر نمازی بخواند، چیزی او را از ورود به بهشت منع نمی کند مگر مرگ و هر کس آن را هنگام خواب بخواند خداوند او و همسایگانش را حفظ می نماید. (بحار الأنوار، ج ۸۹، ص۲۶۹)

۱۴ ۴. سجده شکر

۱۴ ۴. سجده شکر

قَالَ الصادق علیه السلام : سَجْدَهُ الشُّکْرِ وَاجِبَهٌ عَلَی کُلِّ مُسْلِمٍ تُتِمُّ بِهَا صَلَاتَکَ وَ تُرْضِی بِهَا رَبَّکَ وَ تَعْجَبُ الْمَلَائِکَهُ مِنْکَ وَ إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا صَلَّی ثُمَّ سَجَدَ سَجْدَهَ

امام صادق علیه السلام فرمود: سجده شکربر هر مسلمانی واجب است .با آن نمازترا کامل می کنی، پروردگارت را خوشنود می سازی و فرشتگان را به شگفتی می آوری. (من لا یحضره الفقیه، ج ۱، ص ۳۳۳)

۱۴ ۵. صلوات بر پیامبرودرخواست بهشت

۱۴ ۵. صلوات بر پیامبرودرخواست بهشت

قَالَ علی علیه السلام : فَإِذَا فَرَغَ الْعَبْدُ مِنْ صَلَاتِهِ فَلْیُصَلِّ عَلَی النَّبِیِّ ص- وَ لْیَسْأَلِ اللَّهَ الْجَنَّهَ وَ لْیَسْتَجِرْ بِاللَّهِ مِنَ النَّارِ- وَ یَسْأَلُ اللَّهَ أَنْ یُزَوِّجَهُ الْحُورَ الْعِینَ

امیر مومنان علی علیه السلام می فرماید: هرگاه بنده از نمازش فارغ شود،بر پیامبر۹درود فرستد وبهشت را از خداوند بخواهد واز آتش به خداپناه ببرد وبخواهدکه حوریه های بهشتی را به همسریش درآورد. (وسائل الشیعه، ج ۶، ص ۴۶۷)

ص: ۵۵

۱۵.نمازوخانواده

اشاره

۱۵.نمازوخانواده

زیر فصل ها

۱ ۱۵. امر خانواده به نماز

۱ ۱۵. امر خانواده به نماز

قَالَ الرضا علیه السلام : فَکَانَ رَسُولُ اللَّهِ صلی الله علیه و آله یَجِی ءُ عَلَی بَابِ عَلِیٍّ وَ فَاطِمَهَ بَعْدَ نُزُولِ هَذِهِ الْآیَهِ تِسْعَهَ أَشْهُرٍ کُلَّ یَوْمٍ عِنْدَ حُضُورِ کُلِّ صَلَاهٍ خَمْسَ مَرَّاتٍ فَیَقُولُ الصَّلَاهَ رَحِمَکُمُ اللَّهُ.

امام رضا علیه السلام فرمود: بعد از نزول آیه (ای پیامبر؛ خانواده خود را به نماز فرمان ده)پیامبردر مدت نه ماه هر روز هنگام نمازهای پنج گانه می آمد کنار خانه علی و فاطمه و می فرمود:نماز؛ رحمت خدا بر شما باد. (بحار الأنوار، ج ۷۹، ص ۱۹۶)

۲ ۱۵. آموزش نماز به فرزندان

۲ ۱۵. آموزش نماز به فرزندان

قَالَ علی علیه السلام : عَلِّمُوا صِبْیَانَکُمُ الصَّلَاهَ وَ خُذُوهُمْ بِهَا إِذَا بَلَغُوا ثَمَانِیَ سِنِینَ

امام علی علیه السلام فرمود: به پسرانتان نماز را بیاموزید و هنگامی که به هشت سالگی رسیدند بر آن مواخذه شان کنید. (تحف العقول، ص ۱۱۵)

ص: ۵۶

۳ ۱۵. برتری نماز متاهل

۳ ۱۵. برتری نماز متاهل

قَالَ رسول الله صلی الله علیه و آله : رکعتین [رَکْعَتَانِ] یُصَلِّیهِمَا الْمُتَزَوِّجُ أَفْضَلُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ سَبْعِینَ رَکْعَهً یُصَلِّیهِمَا غَیْرُ مُتَزَوِّجٍ

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: دو رکعت نمازی را که فرد متأهل بخواند نزد خدا از هفتاد رکعتی که فرد مجرد بخواند با فضیلت تر است. (بحار الأنوار، ج ۷۹، ص ۲۱۱)

ص: ۵۷

کتاب نامه

کتاب نامه

دیلمی، حسن بن محمد، ارشاد القلوب الی الصواب، قم، الشریف الرضی، ۱۴۱۲ق.

نوری، حسین بن محمد تقی، مستدرک الوسایل و مستنبط المسایل، مصحح: موسسه آل البیت علیه السلام ، قم، موسسه آل البیت علیه السلام ، ۱۴۰۸ ق.

پاینده، ابوالقاسم، نهج الفصاحه، تهران، دنیای دانش.

ابن شعبه حرانی، حسن بن علی، تحف العقول عن آل الرسول صلی الله علیه و آله ، مصحح: علی اکبر غفاری، قم، جامعه مدرسین، ۱۴۰۴ ق.

ابن بابویه قمی، محمد بن علی، خصال، مصحح: علی اکبر غفاری، قم ، جامعه مدرسین، ۱۳۶۲ش.

شریف الرضی، محمد بن حسین، نهج البلاغه، ترجمه: صبحی صالح، قم ، هجرت، ۱۴۱۴ق.

کلینی، محمد بن یعقوب، کافی، مصحح: علی اکبر غفاری، محمد آخوندی، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۴۰۷ ق.

ص: ۵۸

مجلسی، محمدباقر بن محمدتقی، بحارالانوار الجامعه لدرر اخبار الائمه علیه السلام ، مصحح: جمعی از محققان، بیروت، دار احیاء التراث العربی، ۱۴۰۳ق.

ابن بابویه، محمد بن علی، من لا یحضره الفقیه، مصحح: علی اکبر غفاری، قم، دفتر انتشارات اسلامی حوزه علمیه، ۱۴۱۳ ق.

حر عاملی، محمد بن حسن، وسایل الشیعه، مصحح: موسسه آل البیت علیه السلام ، قم ، موسسه آل البیت، ۱۴۰۹ق.

ابن بابویه، محمد بن علی، علل الشرایع، قم ، کتابفروشی داوری، ۱۳۸۵ش.

فیض کاشانی، محمد محسن بن شاه مرتضی، تفسیر الصافی، مصحح: حسین اعلمی، تهران، مکتبه الصدر، ۱۴۱۵ق.

حمیری، عبدالله بن جعفر، قرب الاسناد، مصحح: موسسه آل البیت علیه السلام ، قم، موسسه آل البیت علیه السلام ، ۱۴۱۳ق.

مصباح الشریعه، منسوب به جعفر بن محمد امام ششم علیه السلام ، ترجمه: حسن مصطفوی، تهران، انجمن اسلامی حکمت و فلسفه ایران.

ابن فهد حلی، احمد بن محمد، عده الداعی و نجاح الساعی، مصحح: احمد موحدی قمی، دارالکتب الاسلامی، ۱۴۰۷ ق.

ص: ۵۹

عیاشی، محمد بن مسعود، تفسیر العیاشی، مصحح: سید هاشم رسولی محلاتی، تهران، مطعبه العلمیه، ۱۳۸۰ ق.

ابن بابویه، محمد بن علی، معانی الاخبار، مصحح: علی اکبرغفاری، قم، دفتر انتشارات اسلامی حوزه علمیه، ۱۴۰۳ ق.

برقی، احمد بن محمد بن خالد، المحاسن، مصحح: جلال الدین محدث، قم، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۷۱ ق.

طوسی، محمد بن الحسن، امالی، مصحح: موسسه البعثه، قم، دارالثقافه، ۱۴۱۴ق.

تمیمی آمدی، عبدالواحد بن محمد، غررالحکم و دررالکلم، مصحح: سید مهدی رجایی، قم، دارالکتاب الاسلامی، ۱۴۱۰ ق.

طبرسی، حسن بن فضل، مکارم الاخلاق، قم ، الشریف الرضی، ۱۴۱۲ ق.

کراجکی، محمد بن علی، کنزالفوائد، مصحح: نعمه عبدالله، قم، دارالذخایر، ۱۴۱۰ق.

طوسی، محمد بن الحسن، تهذیب الاحکام، مصحح: خرسان حسن الموسوی، تهران، دارالکتب الاسلامیه، تهران، ۱۴۰۷ ق.

ابن ابی الحدید، عبدالحمید بن هبه الله، شرح نهج البلاغه، مصحح: ابراهیم محمد ابوالفضل، قم، مکتبه آیه الله مرعشی نجفی، ۱۴۰۴ ق.

ص: ۶۰

الفقه المنسوب الی الرضا، منسوب به علی بن موسی علیه السلام ، مصحح: موسسه آل البیت علیه السلام ، مشهد، موسسه آل البیت علیه السلام ، ۱۴۰۶ ق.

ورام بن ابی فراس، مسعود بن عیسی، مجموعه ورام، ترجمه: محمدرضا عطایی، مشهد، بنیاد پژوهش های اسلامی آستان قدس رضوی.

ابن حیون، نعمان بن محمد مغربی، دعائم الاسلام، مصحح: آصف فیض، قم، موسسه آل البیت علیه السلام ، ۱۳۸۵ق.

ابن بابویه، محمدعلی، امالی، تهران، کتابچی، ۱۳۷۶ش.

محمدی ری شهری، محمد، الصلاه فی الکتاب و السنه، مترجم: عبدالهادی مسعودی، قم، دارالحدیث، ۱۳۷۷ش.

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول
وب سایت: www.ghbook.ir
ایمیل: Info@ghbook.ir
تلفن دفتر مرکزی: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹
دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱
بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹
امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

قائمیه
اصفهان
مرکز تحقیقات رایانه‌ای
WWW
برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشـــانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹